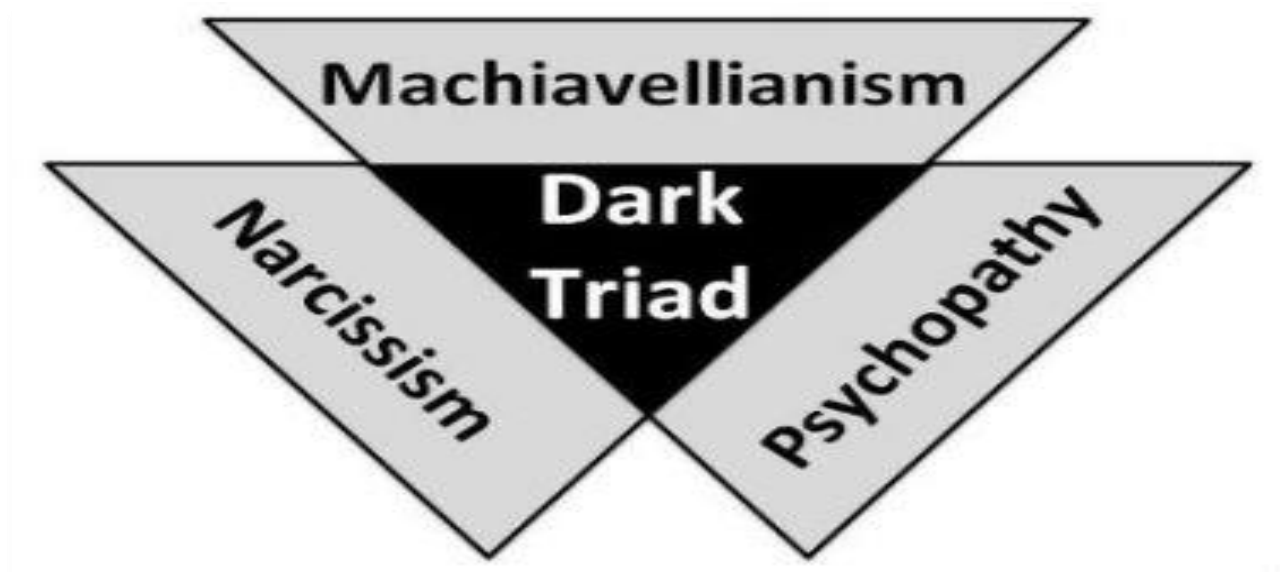

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ &
ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ & ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ -
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΗΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΣΤΕΛΕΧΗ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ : Η ΣΚΟΤΕΙΝΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ
ΣΤΟΝ ΧΩΡΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ . ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ

Όνοματεπώνυμο: Νικόλαος Δημητρίου Καραμπάτος

A.M: Emba 1415

(Επιβλέπων) Επίκουρος Καθηγητής : Φιλόθεος Νταλιάνης

-Πειραιάς Νοέμβριος 2016-

Παράρτημα Β: Βεβαίωση Εκπόνησης Διπλωματικής Εργασίας

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΣΤΕΛΕΧΗ

ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

(περιλαμβάνεται ως ξεχωριστή (δεύτερη) σελίδα στο σώμα της διπλωματικής εργασίας)

«Δηλώνω υπεύθυνα ότι η διπλωματική εργασία για τη λήψη του μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών, του Πανεπιστημίου Πειραιώς, στη Διοίκηση Επιχειρήσεων για Στελέχη : E-MBA» με τίτλο **Η Σκοτεινή Προσωπικότητα Στον Χώρο Εργασίας .Μελέτη Περιπτώσεων Στηβ Τζομπς/Αδόλφου Χίτλερ** έχει συγγραφεί από εμένα αποκλειστικά και στο σύνολό της. Δεν έχει υποβληθεί ούτε έχει εγκριθεί στο πλαίσιο κάποιου άλλου μεταπτυχιακού προγράμματος ή προπτυχιακού τίτλου σπουδών, στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό, ούτε είναι εργασία ή τμήμα εργασίας ακαδημαϊκού ή επαγγελματικού χαρακτήρα.

Δηλώνω επίσης υπεύθυνα ότι οι πηγές στις οποίες ανέτρεξα για την εκπόνηση της συγκεκριμένης εργασίας, αναφέρονται στο σύνολό τους, κάνοντας πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιαστικά λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου».

Υπογραφή Μεταπτυχιακού Φοιτητή

Όνοματεπώνυμο Νικόλαος Δημήτριος Καραμπάτος

Ημερομηνία 01/12/2016

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον καθηγητή και υπεύθυνο της διπλωματικής μου εργασίας Κόριο Φιλόθεο Νταλιάνη για την καθοδήγησή του και για την εμπιστοσύνη που μου έδειξε κατά την ανάθεση του συγκεκριμένου θέματος.

Πολλές ευχαριστίες οφείλω και στο τμήμα ανθρώπινου δυναμικού της Pernod Ricard Hellas που μου χρηματοδότησε κατά ένα πολύ μεγάλο μέρος τα δίδακτρα του μεταπτυχιακού προγράμματος στη Διοίκηση Επιχειρήσεων για Στελέχη.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά όλους του καθηγητές μου για τη διδασκαλία και τη μετάδοση των γνώσεών τους.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περίληψη	σελ. 6
Κεφάλαιο 1: Εισαγωγή	σελ. 7
Κεφάλαιο 2: Οι έννοιες της «προσωπικότητας» και της «σκοτεινής τριάδας»	σελ.9
2.1 Ορισμός προσωπικότητας	σελ.9
2.1.2 Θεωρίες προσωπικότητας	σελ.10
Θεωρία Πέντε Μεγάλων Παραγόντων.....	σελ.10
Θεωρία Adler.....	σελ.12
2.1.3 Η σημασία της προσωπικότητας στην εργασία.....	σελ.14
2.2 Ορισμός της σκοτεινής προσωπικότητας.	σελ.16
2.2.1 Βιβλιογραφική ανασκόπηση για την σκοτεινή Προσωπικότητα.....	σελ.17
2.2.2 Μακιαβελισμός	σελ.17
2.2.3 Ναρκισσισμός	σελ.20
2.2.4 Ψυχοπάθεια	σελ.23
Κεφάλαιο 3: Σκοτεινή προσωπικότητα στο χώρο εργασίας	σελ.28
3.1 Αρνητικές συμπεριφορές για τον οργανισμό.....	σελ.28
3.2 Θετικές συμπεριφορές για τον οργανισμό	σελ.29
Κεφάλαιο 4: Μελέτη περιπτώσεων σκοτεινής προσωπικότητας	σελ.34
4.1. Στήβ Τζόμπς	σελ.34
4.1.1 Βιογραφικό.....	σελ.34
4.1.2 Διαστάσεις της σκοτεινής προσωπικότητας του.....	σελ.38
4.2 Αδόλφος Χίτλερ	σελ.45
4.2.1 Βιογραφικό.....	σελ.45
4.2.2 Διαστάσεις της σκοτεινής προσωπικότητας του	σελ.49
Κεφάλαιο 5: Συμπεράσματα	σελ. 56

5.1 Σκοτεινές προσωπικότητες και εργασιακή απόδοση.....	σελ. 56
5.2 Προτάσεις μελλοντικής έρευνας.....	σελ.57
Βιβλιογραφία-Πηγές.....	σελ.59

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο βασικός σκοπός της εργασίας είναι η ανάλυση της συμπεριφοράς των σκοτεινών προσωπικοτήτων. Η ανάλυση των χαρακτηριστικών της σκοτεινής τριάδας (μακιαβελισμός , ναρκισσισμός , ψυχοπάθεια) ,αποκτά περισσότερο ενδιαφέρον με τη μελέτη περιπτώσεων μεγάλων ηγετών .

Η μελέτη της περίπτωσης του διάσημου CEO Στηβ Τζομπς από το περιβάλλον εργασίας καθώς και του Αδόλφου Χίτλερ ,είναι χαρακτηριστικές ως σημεία αναφοράς για το ποιοι άνθρωποι μπορούν να χαρακτηριστούν ως σκοτεινές προσωπικότητες. Οι συγκεκριμένες ηγέτες είχαν έντονες διαστάσεις της σκοτεινής τριάδας στη συμπεριφορά τους.

Μέσα από τις πράξεις τους θα αποδειχθεί ότι ήταν νευρωτικοί, ευέξαπτοι και βίαιοι. Ως ναρκισσιστές είχαν έπαρση, φαντασιώνονταν απεριόριστη επιτυχία, εξουσία και δύναμη . Ένοιωθαν ανάγκη για θαυμασμό, εκμεταλλεύονταν τους άλλους για προσωπικό τους όφελος. Είχαν υπεροπτική και απρεπή συμπεριφορά με αυτούς που συναναστρέφονταν. Ταυτόχρονα εκμεταλλεύονταν τα συναισθήματα των άλλων, πάντα μακιαβελικά ότι «ο σκοπός αγιάζει τα μέσα».

Η πρακτική προέκταση της συγκεκριμένης μελέτης θα μπορούσε να είναι ο τρόπος κατανόησης των χαρακτηριστικών των σκοτεινών προσωπικοτήτων καθώς και οι τρόποι αξιοποίησης των θετικών στοιχείων της προσωπικότητας τους , έτσι ώστε να είναι παραγωγικοί και ωφέλιμοι στον χώρο που εργάζονται , χωρίς να προκαλούν προβλήματα στους συνεργάτες τους ή και στον ίδιο τους τον εαυτό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Βασικός σκοπός εκπόνησης της εργασίας είναι να εξιχνιάσει πως γνωστοί πολιτικοί ηγέτες και επιχειρηματικά στελέχη έχουν πάρει εξουσία με σκοτεινούς τρόπους και αθέμιτα μέσα. Το γεγονός και μόνο αυτό έχει εμπνεύσει μελετητές να ασχοληθούν με τις σκοτεινές προσωπικότητες, τα κίνητρά τους και τους τρόπους που χρησιμοποιούν για να φτάσουν στην κορυφή.

Η εργασία αρχικά ασχολείται με την έννοια της προσωπικότητας ,δίνοντας τον ορισμό κατά την επιστήμη της ψυχολογίας. Θα αναφερθούν δύο από τις βασικές θεωρίες σχετικά με τη προσωπικότητα , όπως η θεωρία των 5 Μεγάλων Παραγόντων και η θεωρία του Adler και θα αναλυθούν.

Στην συνέχεια γίνεται αναφορά στη σημασία της προσωπικότητας στον χώρο εργασίας. Στο ίδιο κεφάλαιο παρουσιάζεται η έννοια των σκοτεινών προσωπικοτήτων , θα δοθεί ο ορισμός της καθώς και η ανάλυση κάθε βασικής πτυχής της δηλαδή ο μακιαβελισμός , ο ναρκισσισμός, η ψυχοπάθεια.

Έπειτα θα αναπτύσσονται τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα που εμφανίζουν οι σκοτεινές προσωπικότητες στον χώρο εργασίας. Σίγουρα από τις πράξεις και τη συμπεριφορά των σκοτεινών προσωπικοτήτων, δεν υπάρχουν αποκλειστικά και μόνο αρνητικές συνέπειες για το εταιρικό περιβάλλον ή τη κοινωνική ομάδα που αποτελούν μέρος της.

Στο επόμενο κεφάλαιο μελετώνται οι πράξεις και οι συμπεριφορές δύο γνωστών ηγετών που απασχόλησαν πολύ την ανθρωπότητα σε επιχειρηματικό αλλά και σε πολιτικό επίπεδο. Μελετώνται ο Στήβ Τζόμπς και ο Αδόλφος Χίτλερ. Παρουσιάζονται τα παιδικά τους χρόνια και η πορεία τους προς την κορυφή. Συνοπτικά αναφέρονται κάποια

σημαντικά γεγονότα από την ζωή τους, την πορεία τους και την επιρροή που άσκησαν στο περιβάλλον τους.

Στο τελευταίο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στα κύρια συμπεράσματα που προκύπτουν από την εκπόνηση της εργασίας, σύμφωνα με τα προηγούμενα κεφάλαια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΟΙ ΕΝΝΟΙΕΣ ΤΗΣ «ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ» ΚΑΙ ΤΗΣ «ΣΚΟΤΕΙΝΗΣ ΤΡΙΑΔΑΣ»

2.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ

Για την προσωπικότητα έχουν αποδοθεί πολλοί ορισμοί .Η επιστήμη της ψυχολογίας έχει αναπτυχθεί σε τέτοιο βαθμό που υπάρχουν πολλαπλοί διαφορετικοί ορισμοί που επεξηγούν την έννοια της προσωπικότητας.

Κατά τον ψυχολόγο Robert Session Woodworth <<προσωπικότητα είναι η ολική ποιότητα της συμπεριφοράς ενός ατόμου, όπως αυτή συνδέεται με τις χαρακτηριστικές του συνήθειες, σκέψεως και εκφράσεως>>

Κατά τον ψυχολόγο Ernest Hilgard <<προσωπικότητα είναι το σύνολο των χαρακτηριστικών και των τρόπων συμπεριφοράς, που καθορίζουν τη μοναδικότητα της προσαρμογής ενός ατόμου στο περιβάλλον του>>

Όσοι ορισμοί και να καταγραφούν όλοι καταλήγουν στο ότι προσωπικότητα είναι η αντίληψη του ανθρώπου για τον εαυτό του και το πραγματικό περιβάλλον του . Η οποία αντίληψη μεταφράζεται σε σύνολο συμπεριφορών και πράξεων στη καθημερινότητα του.

2.1.2 ΘΕΩΡΙΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ

Σχετικά με την προσωπικότητα πολλοί ειδικοί έχουν αναπτύξει διάφορες θεωρίες προσπαθώντας έτσι να εξηγήσουν τα ακριβή στοιχεία που την περιγράφουν. Παρακάτω θα αναλυθούν κάποιες από τις θεωρίες που έχουν αναπτυχθεί σχετικά με την προσωπικότητα, από ειδικούς στην ψυχολογία, ιατρική ψυχολογία και λοιπά.

ΘΕΩΡΙΑ ΤΩΝ 5 ΜΕΓΑΛΩΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ

Η θεωρία των Πέντε Μεγάλων Παραγόντων σχεδιάστηκε για να παρουσιάσει κάποια από τα χαρακτηριστικά προσωπικότητας τα οποία οι άνθρωποι θεωρούν πολύ σημαντικά στη ζωή τους. Οι πλευρές αλληλεπίδρασης που αναλύονται στην θεωρία αυτή είναι ιδιαίτερα σημαντικές για τους ανθρώπους και αλληλεπιδρούν στην σχέση τους με τους άλλους.

Από το 1980 και τα μετέπειτα χρόνια ξεκίνησε να περιγράφεται η θεωρία των Πέντε Μεγάλων Παραγόντων, οι οποίοι Πέντε Μεγάλοι Παράγοντες αποτελούνταν από συγκεκριμένα χαρακτηριστικά, ικανά να περιγράψουν την ανθρώπινη συμπεριφορά στις διάφορες εκφάνσεις της, εξηγώντας πολλά φαινόμενα και αντιδράσεις⁽¹⁾. Τα χαρακτηριστικά αυτά είναι τα εξής:

- **Νευρωτισμός** :είναι ουσιαστικά η αντίθετη έννοια από αυτήν της συναισθηματικής σταθερότητας. Αναφέρεται σε μια ευρεία κλίμακα αρνητικών συμπεριφορών. Σε αυτές τις συμπεριφορές περιλαμβάνονται το άγχος , οι καταθλιπτικές συμπεριφορές , η οξυθυμία και η νευρική ένταση. Τα άτομα που θεωρούνται ως νευρωτικά διακατέχονται από ένα διαρκές άγχος. Συχνά βιώνουν έντονες φοβίες και νιώθουν αρκετά ανασφαλή. Είναι άτομα ευέξαπτα, τα οποία χάνουν εύκολα την ψυχραιμία τους και συχνά ξεσπούν, αν και αυτό συμβαίνει επειδή βιώνουν τα

συναισθήματα τους με μεγάλη ένταση. Είναι άτομα με υψηλά ποσοστά νεύρωσης, δεν είναι συναισθηματικά σταθερά, τείνουν να αντιμετωπίζουν μια σειρά από αρνητικά συναισθήματα όπως, η εχθρότητα, η κατάθλιψη, η παρορμητικότητα, και η ευπάθεια⁽²⁾

- **Εξωστρέφεια** : είναι η τάση ενός ατόμου να στρέφεται ψυχολογικά προς τους άλλους και τον εξωτερικό του κόσμο, να εξωτερικεύει τα αισθήματά του, να αντλεί συγκινήσεις από το εξωτερικό περιβάλλον και να ασχολείται με αυτό. Τα άτομα που χαρακτηρίζονται ως εξωστρεφή ,αρέσκονται στο να βρίσκονται διαρκώς με ανθρώπους γύρω τους, θέλουν να βγαίνουν συχνά έξω και να διασκεδάζουν ενώ κάθε φορά που βρίσκονται με παρέα δημιουργούν κέφι και ζωντάνια. Είναι άτομα δραστήρια, ασχολούνται με πολλά χόμπι ενώ οι περισσότεροι άνθρωποι που συναναστρέφονται με τα εξωστρεφή άτομα τα χαρακτηρίζουν ως «ανήσυχα» πνεύματα. Αγαπούν τη ζωή και συχνά νιώθουν ενθουσιασμό και όρεξη να ανακαλύπτουν και να γνωρίζουν καινούργια πράγματα.
- **Προσήγεια** : περιγράφει τη καλοσύνη , τη μαλακότητα , τη πραότητα. Το θετικό τρόπο συμπεριφοράς , ο οποίος χαρακτηρίζεται από ηπιότητα στη συμπεριφορά και καλή προαίρεση. Τα προσηνή άτομα είναι οι προσωπικότητες που προσπαθούν και αποφεύγουν τις συγκρούσεις ενώ όταν έχουν διαφορές με άλλους προσπαθούν να βρουν μια συμβιβαστική λύση . Συνήθως δεν τους αρέσει να μιλούν πολύ για τον εαυτό τους καθώς πιστεύουν ότι οι ίδιες τους οι πράξεις είναι αυτές που αναδεικνύουν την προσωπικότητα τους.
- **Δεκτικότητα στην εμπειρία** : δείχνει την θέληση και την επιθυμία κάποιου να αποκτήσει εμπειρία και γνώση πάνω σε ένα αντικείμενο. Τα άτομα που ανήκουν σε αυτή την κατηγορία είναι άτομα δεκτικά σε καινούριες εμπειρίες και προκλήσεις . Έχουν πολλά ενδιαφέροντα και αναζητούν διαρκώς νέες δραστηριότητες που θα εμπλουτίσουν το συναισθηματικό και τον πνευματικό τους κόσμο. Τους αρέσουν τα

πνευματικά παιχνίδια και χαρακτηρίζονται από μια ανεξαρτησία στον τρόπο σκέψης τους. Είναι έντονα συναισθηματικά άτομα και συχνά «δένονται» με άτομα ή αντικείμενα.

- **Ευσυνειδησία** : περιγράφει την αφοσίωση που δείχνει το κάθε άτομο για την εκπλήρωση των επαγγελματικών υποχρεώσεων του , των κοινωνικών ή και άλλων υποχρεώσεων του. Τα ευσυνείδητα άτομα χαρακτηρίζονται από μεθοδικότητα και προγραμματισμό . Ενώ δεν αθετούν τις δεσμεύσεις τους και είναι συνεπής σε deadlines και στη τήρηση και εφαρμογή των διαδικασιών. Αυτή η διάσταση της προσωπικότητας περιγράφει επίσης τα κίνητρα εργασίας, τον προγραμματισμό, τον αυτοέλεγχο, την αρετή και την υπεύθυνη στάση απέναντι στους άλλους⁽³⁾

ΘΕΩΡΙΑ ΑΝΤΛΕΡ

Ο Αλφρεντ Άντλερ ήταν ένας Αυστριακός ιατρός και ψυχολόγος. Ανέπτυξε μια θεωρία ανάλυσης της προσωπικότητας και μια μέθοδο ψυχοθεραπείας που την ονόμασε ατομική ψυχολογία. Ο Άντλερ θεωρεί ότι ο άνθρωπος είναι ένα αυτούσιο ον ικανό να αυτό-καθορίζεται και να δημιουργεί

Σύμφωνα με τη θεωρία του ,τα βασικότερα χαρακτηριστικά της ανθρώπινης προσωπικότητας, δημιουργούνται στα πρώτα χρόνια της παιδικής ηλικία του ανθρώπου. Τότε ο άνθρωπος αντιλαμβάνεται τις αδυναμίες του και προσπαθεί στη συνέχεια να τις ξεπεράσει για να φτάσει τον στόχο του. Αισθάνεται ένα αίσθημα κατωτερότητας, το οποίο πηγάζει από τα μηνύματα που έχει δεχθεί στην παιδική του ηλικία, είτε αυτά είναι υπερβολικά θετικά είτε αρνητικά.

Σε μεγάλο βαθμό τονίζει ότι στη διαμόρφωση της προσωπικότητας ,συμβάλλει η οικογένεια. Αν και πιστεύει στην μοναδικότητα του ατόμου, υποστηρίζει ότι τα βιώματα

αποτελούν κοινό σημείο αναφοράς μεταξύ δύο ή περισσότερων ανθρώπων που έχουν ζήσει παρόμοιες εμπειρίες. Στην θεωρία του αυτή περιγράφει πως το άτομο όταν λαμβάνει υπερβολικά αρνητικά ή θετικά μηνύματα κατά την διάρκεια της παιδικής του ηλικίας ,τότε δημιουργεί αμυντικούς μηχανισμούς αντιστάθμισης. Αν αυτή η αντιστάθμιση είναι σε λογικά πλαίσια κάνει το άτομο δυνατό και ικανό να ανταπεξέλθει, στην αντίθετη περίπτωση το άτομο κλείνεται στον εαυτό του και απομονώνεται. Με τον γνώμονα αυτόν ο καθένας δημιουργεί την δική του ιδέα για τον εαυτό του και εγκλωβίζεται μέσα σε αυτή.

Με αφορμή τον τρόπο αντιμετώπισης αυτών των μηνυμάτων χωρίζει, τα άτομα αυτά σε διαφορετικούς τύπους οι οποίοι παρουσιάζονται παρακάτω:

- **Κυριαρχικός τύπος:** Εμφανίζει μεγάλο βαθμό δραστηριότητας για την επίτευξη του στόχου του, παρουσιάζει, όμως, έλλειψη του αισθήματος κοινωνικότητας, χαρακτηρίζοντας τον έτσι αντικοινωνικό
- **Δεκτικός τύπος:** Παρουσιάζει έλλειψη, της δραστηριότητας και του αισθήματος κοινωνικότητας
- **Αποφευκτικός τύπος:** Αγωνίζεται για την επιτυχία και την ανωτερότητα, χαρακτηρίζεται από μια συμπεριφορά αναποφασιστικότητας. Η δραστηριότητα, η ενεργητικότητά του και το αίσθημα κοινωνικότητας είναι σε χαμηλό βαθμό. Χαρακτηρίζει μάλιστα αυτόν τον τύπο σαν ψυχρόαιμο πλάσμα, και μη ενεργητικό για το κοινωνικό συμφέρον.
- **Κοινωνικά χρήσιμος τύπος:** Χαρακτηρίζεται από δραστηριότητα και ενεργητικότητα, στοιχεία που βρίσκονται σε ισορροπία με τις ανάγκες των άλλων και είναι θετικά - ευεργετικά γι' αυτούς.

Τέλος διευκρινίζει ότι υπάρχουν περιπτώσεις που κάποια άτομα δεν μπορούν να καταφέρουν να απαλλαγούν από το σύμπλεγμα κατωτερότητας. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να οδηγούνται σε νεύρωση , ακόμα και σε ψύχωση σε σχέση με επιρροές που τους

ασκούνται από μία σειρά ψυχοσωματικών αντιδράσεων, και αυτοί δεν μπορούν να αντισταθούν όπως αναλογεί. Με αυτόν τον τρόπο τον γίνονται αντικοινωνικοί⁽⁴⁾.

2.1.3 Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ

Η προσωπικότητα σαν ορισμός έχει αναπτυχθεί παραπάνω, και όπως αναφέρει και στην θεωρία του ο Adler "ο άνθρωπος είναι κοινωνικό ον και ένας από τους στόχους της ζωής του είναι η εργασία". Η εργασία θεωρείται ένας παράγοντας που επηρεάζει την ψυχολογία κάθε ενήλικα και τον τρόπο ζωής του. Καθορίζει την συμπεριφορά του και τους προσωπικούς του στόχους.

Στο θέμα εργασία και προσωπικότητα πολλοί αναλυτές έχουν προσπαθήσει να δώσουν τους δικούς τους ορισμούς και χαρακτηρισμούς, σχετικά με το πώς κάθε άνθρωπος αντιδρά ή επιλέγει το αντικείμενο απασχόλησης του σύμφωνα με την προσωπικότητα του. Ο Cattell αναφέρει πως <<συγκεκριμένα χαρακτηριστικά της προσωπικότητας επηρεάζουν τις επαγγελματικές επιλογές στην εργασία καθώς και την συμπεριφορά του ατόμου μέσα στο εργασιακό περιβάλλον>>. Η συμπεριφορά του ατόμου μέσα σε έναν εργασιακό χώρο επηρεάζεται πολύ από την προσωπικότητα του, σύμφωνα με τις πεποιθήσεις που έχει. Η νοημοσύνη αλλά και η έννοια του εαυτού έχουν σημαντική επίδραση στην επιλογή επαγγέλματος.

Λίγες είναι οι περιπτώσεις που κάποιος καταφέρνει να κρύψει τα «συναίσθηματα» του και τις προσδοκίες του, έτσι ώστε να φτάσει στο επιθυμητό σημείο. Άλλοι αναλυτές θεωρούν ότι η επιλογή επαγγέλματος αφορά καθαρά προσωπικές προσδοκίες και προσπάθεια να καλύψει προσωπικές αδυναμίες που δεν μπορεί να καλύψει στην προσωπική ζωή. Η συγκεκριμένη αναφορά έχει παρατηρηθεί σε άτομα που αλλιώς

μοιάζουν στον εργασιακό τους χώρο και αλλιώς στην καθημερινότητα τους.

Μία μελέτη που έχει γίνει, χωρίζει τους ανθρώπους σε σχέση με την επαγγελματική σταδιοδρομία που πρέπει να ακολουθήσουν, σύμφωνα με τα χαρακτηριστικά τους στους έξι παρακάτω τύπους:

- **Πρακτικός Τύπος:** ο προσγειωμένος, λογικός, αξιόπιστος, ρεαλιστής, απλός, ευθύς. *Ενδεικτικά Επαγγέλματα:* Γεωπόνος, Ηλεκτρολόγος, Μηχανικός Αυτοκινήτων, Μηχανικός Κατασκευών, Πιλότος.
- **Ερευνητικός Τύπος:** τον χαρακτηρίζει το ερευνητικό πνεύμα, η περιέργεια, αντικειμενικότητα, ικανότητα αφαιρετικής, ανεξάρτητης και κριτικής σκέψης, ανάλυσης, σύνθεσης και εξαγωγής συμπερασμάτων. *Ενδεικτικά Επαγγέλματα:* Μαθηματικός, Ανθρωπολόγος, Γιατρός, Φυσικός, Χημικός, Βιολόγος, Ψυχολόγος.
- **Καλλιτεχνικός Τύπος:** είναι ο εκφραστικός, πρωτότυπος, ανεξάρτητος, αυθόρμητος, δημιουργικός, με ελεύθερη σκέψη. *Ενδεικτικά Επαγγέλματα:* Ζωγράφος, Μουσικός, Χορευτής, Ηθοποιός, Σχεδιαστής Μόδας, Συγγραφέας, Ποιητής.
- **Κοινωνικός Τύπος:** είναι εξυπηρετικός, φιλικός, υποστηρικτικός, με κατανόηση, αφοσίωση, ικανότητα στην επικοινωνία, αποδέχεται τον άλλο, εμπνέει εμπιστοσύνη. *Ενδεικτικά Επαγγέλματα:* Γιατρός, Ψυχολόγος, Νοσηλεύτης, Λογοθεραπευτής, Διαιτολόγος, Κοινωνικός Λειτουργός, Υπεύθυνος Προσωπικού.
- **Επιχειρηματικός Τύπος:** είναι φιλόδοξος, τολμηρός, ανταγωνιστικός, αξιόπιστος και έμπιστος, αισιόδοξος, υπεύθυνος, εξωστρεφής, δυναμικός και με αυτοπεποίθηση. *Ενδεικτικά Επαγγέλματα:* Επιχειρηματίας, Δικηγόρος, Πολιτικός, Τραπεζικός, Ξενοδόχος, Έμπορος, Επενδυτής.
- **Συμβατικός Τύπος:** είναι Υπεύθυνος, αξιόπιστος, προσεκτικός, δίνει σημασία στη λεπτομέρεια, προσαρμόζεται στις υπάρχουσες δομές, έχει ανάγκη από σαφείς

οδηγίες. *Ενδεικτικά Επαγγέλματα:* Γραμματέας, Διοικητικός Υπάλληλος, Λογιστής, Υπάλληλος Τραπέζης.

Αξίζει να αναφερθεί πως πολλά άτομα όταν απαντούν σε τεστ προκειμένου να δουν σε ποιο τύπο ανήκουν συχνά απαντούν με ανακρίβεια, είτε γιατί τους κυριεύει ο εγωισμός και βλέπουν πράγματα που ούτε οι ίδιοι δεν θέλουν να παρατηρήσουν στην προσωπικότητα τους είτε επειδή δεν τα έχουν συνειδητοποιήσει. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να κατατάσσονται ή ακόμα και να επιλέγουν το επάγγελμά τους σύμφωνα με τα κριτήρια των τύπων τους που δεν αντιστοιχούν σε αυτούς, ακολουθώντας έτσι ένα επάγγελμα που δεν τους εκφράζει. Στην συνέχεια για να ικανοποιήσουν τις ανάγκες ολοκλήρωσής τους προσπαθούν να κινηθούν με τρόπους μη αποδεκτούς από το κοινωνικό σύνολο για να ολοκληρωθούν σαν άνθρωποι και να αναγνωριστούν από τους άλλους. Αυτό είναι ένα θέμα που αφορά καθαρά την προσωπικότητα τους και τον τρόπο που αυτοί επιλέγουν να ζήσουν να διακριθούν ή να αναπτυχθούν από το να αποδεχτούν τον εαυτό τους από την αρχή.⁽⁵⁾

2.2 ΟΡΙΣΜΟΣ ΣΚΟΤΕΙΝΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ

Ο όρος της σκοτεινής τριάδας αναφέρεται στις τρεις συγγενικές , υψηλής σημασίας δομές της προσωπικότητας, τη ψυχοπάθεια, το μακιαβελισμό και το ναρκισσισμό⁽⁵⁾.

Οι κλινικές μορφές της ψυχοπάθειας , του μακιαβελισμού και του ναρκισσισμού είναι μετρίως συγγενικές και μοιράζονται κοινά σημεία με τη “ψυχρότητα” , τη χειραγώγηση και τον εγωκεντρισμό. Τα άτομα που έχουν αυτά τα χαρακτηριστικά “προπορεύονται” ενώ δεν έχουν καμία διάθεση να “τα πάνε καλά “ με τους άλλους⁽⁵⁾⁽⁶⁾

Η σκοτεινή τριάδα αναφέρεται σε κοινωνικά κακόβουλες συμπεριφορές όπως η αυτό-προβολή , η συναισθηματική ψυχρότητα, η διπροσωπία και η επιθετικότητα⁽⁶⁾.

2.2.1 ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΚΟΤΕΙΝΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ

Αν και η σκοτεινή προσωπικότητα έχει έντονη ιστορικότητα είναι ένα θέμα που απασχολεί όλο και πιο συχνά τους συγγραφείς. Πολλά άρθρα έχουν γραφτεί για την σκοτεινή τριάδα την τελευταία πενταετία στους διεθνής ιστότοπους όπως το economists και iflsience και έχουν συγκεντρώσει πληθώρα σχολίων και παρατηρήσεων. Μιας και είναι ένα θέμα που πλέον δεν αγγίζει μόνο την κοινωνία αλλά έχει κατοχυρώσει την θέση της και στον τομέα της εργασίας.

Έχουν γραφτεί συγγράμματα που σκοπό έχουν να εστιάσουν τις πτυχές της σκοτεινής προσωπικότητας όπως το Machiavelli's Politics & Relevant Philosophical Concepts (2015), από τον Σοφρωνίου Ανδρέα. Ο Μακιαβέλι και εμείς (2016) από τον Althusser Louis, όσον αφορά τον μακιαβελισμό και την επιρροή του μέχρι σήμερα.

Για τον ναρκισσισμό έχουν γραφτεί το Narcissism in the workplace (2012) από Dubrin Andrew J., και The Right to Narcissism (2013) από DeArmitt Pleshette. Τέλος για την ψυχοπάθεια έχουν γραφτεί το Psychopathy (2014) από Glenn Andrea L., Raine Adrian και το The Good Psychopath's Guide to Success (2015) από McNab Andy, Dutton Kevin.

2.2.2 ΜΑΚΙΑΒΕΛΙΣΜΟΣ

Μακιαβελισμός είναι ένα πολιτικό δόγμα που διατύπωσε και υποστήριξε ο Ιταλός πολιτικός, φιλόσοφος και συγγραφέας, Νικολό Μακιαβέλι, σύμφωνα με το οποίο η άσκηση της εξουσίας από τον ηγεμόνα γίνεται με κάθε δυνατό μέσο και χωρίς κανέναν ηθικό φραγμό, προκειμένου να κρατηθεί στην εξουσία. Το όνομα του έχει συνδυαστεί απόλυτα με τις λέξεις κυνισμός και απάθεια. «Κάθε φιλόδοξος που θέλει να κατακτήσει την εξουσία πρέπει να πολεμάει με δύο τρόπους: ο ένας είναι με τους νόμους και ο άλλος με τη βία. Ο

πρώτος ταιριάζει στον άνθρωπο και ο άλλος στα θηρία και επειδή ο πρώτος δεν αρκεί είναι ανάγκη να προστρέξει στον δεύτερο. Γι' αυτό όποιος επιδιώκει να ηγεμονεύσει είναι απαραίτητο να ξέρει να δρα ως άνθρωπος και ως θηρίο.» τόνισε στο βιβλίο του «Ο Ηγεμόνας», ο Νικολό Μακιαβέλι.

Υποστήριζε πως όταν ένα άτομο είναι χρήσιμο σε μία κοινωνία, σε μία επιχείρηση ή σε μία ομάδα αποτελεί το πιο σημαντικό στοιχείο μιας εξουσίας. Επομένως, πάντα κατά τον Μακιαβέλι, ο ωφελιμισμός βάζει στο περιθώριο κάθε ηθική αναστολή και κάνει αποδεκτή και την πιο ανήθικη και επίπονη πράξη, για να εξυπηρετηθεί ο ίδιος. Για τον Μακιαβέλι η ζωή είναι ένας συνεχής πόλεμος χωρίς οίκτο, χωρίς ηθικούς κανόνες.

Κάποια από τα κύρια χαρακτηριστικά των μακιαβελικών ατόμων είναι τα παρακάτω:

- Έχουν την τάση να εκδικούνται και να λένε ψέματα αρκετά συχνά ακόμα και σε οικεία πρόσωπα⁽⁷⁾.
- Δεν αποκαλύπτουν ποτέ τους σκοπούς των πράξεων τους και τα βαθύτερα κίνητρα τους
- Χειραγωγούν, εξαπατούν και εκμεταλλεύονται τους άλλους για να εκπληρώσουν τους στόχους τους.
- Εμφανίζουν συνήθως αρνητική σχέση με την εργασιακή απόδοση⁽⁷⁾.
- Διεκδικούν την επιτυχία με την βοήθεια πολιτικών μηχανισμών.
- Δημιουργούν συνομωσίες και αποδίδουν εξαιρετικά σε περιβάλλον διαπλοκής.
- Δεν είναι τόσο εργατικοί όσο πονηροί και μηχανορράφοι.
- Είναι δημαγωγοί αφού συχνά κατέχουν τη τέχνη της πειθούς.
- Χειρίζονται καλύτερα δημόσιες γραφειοκρατικές θέσεις.
- Δεν περιορίζονται από αρχές και κανόνες που διέπουν μία κοινωνία/επιχείρηση/οργανισμό. Δεν έχουν ηθικούς φραγμούς.

- Έχουν ψυχρές και κυνικές αντιδράσεις, και πιστεύουν ότι << ο σκοπός αγιάζει μέσα >>⁽⁸⁾.
- Είναι συχνά ριψοκίνδυνοι και καιροσκόποι.
- Είναι σκληροί και αμείλικτοι απέναντι στους αντιπάλους τους.
- Επιζητούν διακαώς την απόκτηση εξουσίας και τη συντήρησή της.
- Όταν αποκτήσουν την εξουσία δεν έχουν κανένα ηθικό φραγμό να τη συντηρήσουν χρησιμοποιώντας τη βία (ψυχολογική και σωματική) ή και ακόμα δημιουργώντας ένα περιβάλλον φόβου⁽⁷⁾.
- Παρουσιάζονται ως ενάρετοι και με ηθικές αξίες ενώ ουσιαστικά υποκρίνονται.
- Σκοράρουν υψηλά σε συναισθηματική νοημοσύνη για αυτό χειραγωγούν εύκολα⁽⁸⁾.
- Είναι ωμοί ρεαλιστές και πραγματιστές.

Παράδειγμα Μακιαβελισμού

Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι ο πάπας Αλέξανδρος Στ'. Γεννήθηκε ως Ροντριγκο Βοργίας το 1431 σε μια επιφανή οικογένεια από τη σημερινή Ισπανία. Η ιστορία του ξεκίνησε από 18 ετών που μετακόμισε στην Ιταλία για να σπουδάσει νομικά. Μετά από δύο χρόνια έγινε καρδινάλιος. Λίγο καιρό αργότερα, διορίστηκε αντικαγκελάριος της εκκλησίας, μια θέση που διατήρησε υπό διάφορους πάπες. Η θέση του αυτή του εξασφάλισε πολυάριθμα προσοδοφόρα αξιώματα, αμύθητα πλούτη και του εξασφάλιζε ζωή βασιλική. Παρόλα αυτά είχε αρκετές παράνομες σχέσεις και απέκτησε τέσσερα παιδιά από τη μόνιμη ερωμένη του. Παρότι κατηγορήθηκε από τον Πάπα Πιο Β' λόγω της έκλυτης ζωής και τις «αχαλίνωτες απολαύσεις», ο Ροντρίγκο δεν άλλαξε τον τρόπο ζωής του⁽⁹⁾.

Όταν πέθανε ο Πάπας Ιννοκέντιος Η' το 1492, οι καρδινάλιοι της εκκλησίας συγκεντρώθηκαν για να εκλέξουν το διάδοχό του. Τότε ο Ροντρίγκο Βοργίας, με αδρές προσφορές και απροκάλυπτη κυνικότητα, εξαγόρασε αρκετές ψήφους από άλλους

καρδινάλιους ώστε να εκλεγεί πάπας με το όνομα Αλέξανδρος ΣΤ΄. Κατάφερε προσφέροντάς τους εκκλησιαστικά αξιώματα, παλάτια, κάστρα και πόλεις να πάρει τον τίτλο. Τίποτε άλλο δεν έκανε όμως από το να εξαπατά τους ανθρώπους. Οι κοσμικές του εξουσίες τον καθιστούσαν επικεφαλή των παπικών κρατών τα οποία περιλάμβαναν εδάφη στην κεντρική Ιταλία, και ο ίδιος κυβερνούσε το βασίλειό του όπως κάθε άλλος ηγεμόνας της Αναγέννησης. Ως αποτέλεσμα, η διακυβέρνηση του Αλέξανδρου ΣΤ΄, όπως και εκείνη των παπών πριν και μετά από αυτόν, χαρακτηρίστηκε από δωροδοκίες και αρκετούς ύποπτους θανάτους.

2.2.3 ΝΑΡΚΙΣΣΙΣΜΟΣ

Ο Νάρκισσος ήταν ένα πρόσωπο της μυθολογίας από την Βοιωτία, που αγαπούσε πολύ τον εαυτό του. Ήταν ένα όμορφος νέος που δεν είχε ανακαλύψει την ομορφιά του μέχρι που μια μέρα είδε την εικόνα του στα νερά μιας λίμνης. Η μυθολογία, αναφέρει, ότι ο Νάρκισσος πέθανε δίπλα σε αυτήν την λίμνη χάνοντας όλα τα χρόνια της ζωής του καμαρώνοντας το πρόσωπο του, και πιστεύοντας ότι είναι μοναδικός στον κόσμο με τέτοια ομορφιά.

Από αυτή την αναφορά στην μυθολογία, συνεχίζουμε ακόμα και σήμερα να αποκαλούμε όσους έχουν έπαρση, ή φαντασιώνονται απεριόριστη δύναμη, ομορφιά και γοητεία ως ναρκισσιστές. Συμπεριφορές όπως ανάγκη για θαυμασμό, εκμετάλλευση για προσωπικό όφελος είναι χαρακτηριστικά που χαρακτηρίζουν αυτούς τους ανθρώπους. Ουσιαστικά, τα άτομα αυτά έχουν εγωισμό και δεν νοιάζονται για την γνώμη των άλλων. Αναλώνονται σε μία ψευδαίσθηση και χάνουν πολύτιμο χρόνο από το να δημιουργήσουν και να συνεισφέρουν στην ζωή τους. Λειτουργούν με απόμακρη και υπεροπτική συμπεριφορά και θεωρούν ότι όλοι οι άλλοι είναι κάτω από αυτούς.

Ναρκισσιστική είναι η περιγραφική παραλλαγή του ναρκισσισμού και ορίζει μια αφύσικη / νοσηρή εμμονή με τις σκέψεις, τις ιδέες, και την εμφάνιση ενός ατόμου. Μέσα σε δύο

δεκαετίες που φθάνει στη γλώσσα ως κλινικός όρος, η ναρκισσιστική άρχισε να χρησιμοποιείται πιο ανεπίσημα, ως χαρακτηριστικό της προσωπικότητας το 1935.

Στην πλειονότητα των περιπτώσεων σήμερα, μετά από έναν αιώνα της χρήσης, η ναρκισσιστική έχει έρθει να καθορίσει ένα μικρό ελάττωμα του χαρακτήρα που όλοι διαθέτουν σε διάφορους βαθμούς και σε ποικίλες μορφές. Σε μελέτη που έγινε το 2014, στο Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης, ένα ποσοστό από 32% έως 34% προσπαθεί ετησίως να βελτίωση την εμφάνιση του. Αυτή η μελέτη θα μπορούσε εύκολα να εξηγήσει γιατί οι Αμερικανοί δαπανούν πάνω από \$ 10 δισεκατομμύρια ετησίως για τα προϊόντα αυτό-βελτίωσης. Αλλά πάνω απ' όλα, αυτό εξηγεί την τρέχουσα μανία selfie photos που πολλά άτομα της εποχής μας έχουν υιοθετήσει. Ατενίζοντας στον καθρέφτη, οι περισσότεροι από εμάς έχουμε κάνει πολλές προσπάθειες σε καθημερινή βάση για να συλλάβουμε την άψογη τελειότητα μας να την μοιραστούμε με τον κόσμο.

Κάποια από τα κύρια χαρακτηριστικά των ναρκισσιστικών ατόμων είναι τα παρακάτω:

- Γίνονται επιθετικοί και προσβλητικοί όταν βλέπουν να απειλείται το εγώ τους.
- Έχουν υψηλά ποσοστά μαιτιοδοξίας.
- Κριτικάρουν έντονα τους άλλους ενώ είναι ελαστικοί στην αυτοκριτική τους.
- Έχουν έπαρση, φαντασιώνονται απεριόριστη επιτυχία, δύναμη, ομορφιά, γοητεία⁽¹⁰⁾.
- Δεν δέχονται την άποψη των άλλων, δεν δέχονται κριτική από τους άλλους.
- Θέτουν ανέφικτους επαγγελματικούς στόχους ενώ δεν είναι συνεπής στην εργασιακή καθημερινότητα τους⁽¹⁰⁾.
- Χρησιμοποιούν την εργασία και τον εργασιακό χώρο για να αποκτήσουν αναγνώριση και κύρος παρά για να φέρουν αποτελέσματα.
- Επιζητούν μόνιμα το θαυμασμό και τη φροντίδα των άλλων.

- Πιστεύουν ότι μπορούν να καταφέρουν τα πάντα, ακόμα και όταν δεν έχουν τη γνώση ή την επαρκή εμπειρία για να φέρουν το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα.
- Έχουν ισχυρή αίσθηση δικαιοδοσίας, πιστεύοντας ότι δεν τους αφορούν τα συνήθη όρια σε έναν οργανισμό/ επιχείρηση/ ομάδα⁽¹⁰⁾.
- Μπορούν να γίνουν αγενής, εριστικοί, και επιθετικοί σε ακραίες συνθήκες.
- Πιστεύουν ότι οι συνεργάτες τους, τους φθονούν για τις ικανότητες τους, στηριζόμενοι σε αυταπάτες.
- Σπαταλούν δυσανάλογα χρηματικά ποσά σε σχέση με το μέσο άνθρωπο σε προϊόντα ομορφιάς και καλλωπισμού.
- Επιδεικνύουν σε κάθε ευκαιρία το πλούτο τους επειδή επιζητούν όσο τίποτα άλλο την αναγνώριση και την αποδοχή.

Παράδειγμα Ναρκισσισμού

Ένα παράδειγμα ναρκισσιστικής συμπεριφοράς αποτελεί ο Ρώσος πολιτικός Βλαντιμίρ Πούτιν. Το ταπεινό ξεκίνημα του ,συμπεριλαμβανομένου των πρώτων χρόνων καριέρας του, σε σύγκριση με τη επαγγελματική του πορεία δείχνουν έναν άνθρωπο δυναμικό. Τελείωσε τη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου του Λένινγκραντ και λίγο καιρό αργότερα απέκτησε διδακτορικό στα Οικονομικά. Αρχές του '90 έγινε βοηθός Κοσμήτορα, ενώ αργότερα εργάστηκε στην Γερμανία ως μυστικός πράκτορας της Επιτροπής της Κρατικής Ασφάλειας.

Από το 1991 και μετά που επέστρεψε στην πατρίδα του άρχισε να ασχολείται περισσότερο με την πολιτική, φτάνοντας έτσι το 2007 με υποψηφιότητα στις βουλευτικές εκλογές και λέγοντας ότι θα είναι ο επόμενος Πρωθυπουργός, όπου δύο μήνες μετά γίνεται πρωθυπουργός της χώρας με κατηγορίες από την αντιπολίτευση να μιλάνε για νοθεία των αποτελεσμάτων.

Γενικά, του αρέσει να βρίσκεται πάντα στην επικαιρότητα είτε με τις πολιτικές του κινήσεις είτε με την προσωπική του ζωή. Τα μέσα πολλές φορές τον έχουν κατηγορήσει για ναρκισσισμό αφού παρουσιάζει συνέχεια την πολυτελή ζωή του, καθώς και σκάνδαλα που έχουν συμβεί γύρω από το όνομά του. Έχουν δημοσιευθεί φωτογραφίες με άτομα να του φιλούν το χέρι και αυτός να καμαρώνει. Σε μία πρόσφατη ερώτηση ενός δημοσιογράφου, αν οι Ισλαμιστές χτυπήσουν την Ρωσία πως θα αντιδράσει, η απάντηση του ήταν «Σας ορκίζομαι ότι αν βομβαρδίσουν τη Ρωσία, σε μισή ώρα κάθε Μουσουλμάνος θα πεθάνει. Καθώς και στις εκλογές που θα συμμετείχε λίγο αργότερα απάντησε σε μία ερώτηση δημοσιογράφου ότι δεν ξέρει αν θα συμμετάσχει ξανά σε εκλογές προτρέποντας έτσι όσους είναι να τον ψηφίσουν τώρα.

Γενικά ο Ρώσος πολιτικός λατρεύει να προκαλεί με δηλώσεις του και κινήσεις του. Θέλει συνέχεια τα μέσα μαζικής ενημέρωσης να ασχολούνται με το όνομα του και να δημιουργούνται φήμες γύρω από αυτό, χωρίς ποτέ να διαψεύσει ούτε μία είδηση.

2.2.4 ΨΥΧΟΠΑΘΕΙΑ

Τα άτομα που παρουσιάζουν κλινικά συμπτώματα ψυχοπάθειας, ορίζονται με βάση την επιστήμη της ψυχολογίας, ως τα άτομα τα οποία είναι αδιάφορα ως προς τα συναισθήματα των άλλων. Χαρακτηρίζονται από πλήρη απουσία έγνοιας για τους άλλους. Στη περίπτωση που παραβιάσουν τα προσωπικά όρια των άλλων δεν νοιώθουν καθόλου ενοχές. Για αυτό είναι παρορμητικοί και εύκολα οδηγούνται σε πράξεις που βλάπτουν τους άλλους. Η Ψυχοπάθεια ονομάζεται και αντικοινωνική διαταραχή προσωπικότητας. Ο ερευνητής και ψυχολόγος Kevin Dutton στο βιβλίο του "The Good Psychopath's Guide to Success (2015) χαρακτηριστικά αναφέρει ότι: "η βασική διαφορά ανάμεσα σε ένα ψυχοπαθή και σε ένα μη ασθενή ψυχικά είναι η λέξη συνέπεια η οποία δεν υπάρχει στο λεξιλόγιο των ψυχοπαθών." Διότι αφού δεν αισθάνονται ενοχές ή τύψεις για αντικειμενικά

λάθος ενέργειες τους, δεν γίνεται να είναι συνεπής στη προσωπική ή επαγγελματική τους ζωή.

Κάποια από τα κύρια χαρακτηριστικά των ατόμων με ψυχοπάθεια ή αντικοινωνική διαταραχή προσωπικότητας είναι :

- Είναι ψυχροί και δεν εμφανίζουν συναισθηματισμό, είναι ακραία κυνικοί.
- Αποτυγχάνουν να συμμορφωθούν σε πρότυπα και κανόνες.
- Παρουσιάζουν παντελή έλλειψη ενοχών ή τύψεων.
- Ψεύδονται ψυχοπαθολογικά.
- Έχουν συχνά τη ροπή σε διάφορες μορφές εγκληματικότητας (σεξουαλική βία, φόνος).
- Είναι συνήθως άτομα “ηδονιστικά”, δηλαδή δεν μπορούν να συγκρατήσουν τα πάθη τους. Συχνά κάνουν χρήση παράνομων ουσιών και εθίζονται σε αυτές.
- Δεν έχουν καμία εκτίμηση για τα δικαιώματα των άλλων.
- Συχνά έχουν υπέρμετρη αυτοπεποίθηση.
- Δεν είναι εργατικοί αλλά είναι φυγόπονοι.
- Απεχθάνονται τους χρονικούς περιορισμούς και δεν αποδέχονται τις ευθύνες των πράξεων τους.
- Δυσκολεύονται να θέσουν μακροπρόθεσμους στόχους.
- Είναι αρνητικοί, αντικοινωνικοί και επιθετικοί χαρακτήρες.
- Συχνά έχουν βιώσει προηγούμενες τραυματικές εμπειρίες. Οι οποίες τους έχουν κάνει “ψυχρούς” συναισθηματικά και μοναχικούς.

Παράδειγμα Ψυχοπάθειας

Χαρακτηριστικό παράδειγμα ψυχοπαθούς πολιτικού ηγέτη αποτελεί ο Πωλ Ποτ. Ήταν ο ηγέτης του κόμματος των Ερυθρών Χμερ και πρωθυπουργός της Καμπότζης από το 1976 μέχρι το 1979. Ο ίδιος πίστευε ότι για να επιτευχθεί πραγματική κοινωνική επανάσταση

στην Καμπότζη, ήταν απαραίτητο ολόκληρη η χώρα να επιστρέψει σε μια αγροτική οικονομία, στην οποία δεν θα είχαν θέση η βιομηχανία, οι χρηματικές συναλλαγές, οι πόλεις και η μόρφωση.

Οι Χμερ μετέφεραν ολόκληρο τον πληθυσμό στην ύπαιθρο, με τη δικαιολογία πως στις πόλεις δεν υπήρχε αρκετή τροφή για να συντηρηθούν όλοι. Στην πραγματικότητα φοβούνταν ότι οι αστικές περιοχές θα αποτελούσαν εστίες αντίστασης κατά του νέου καθεστώτος.

Ο Πωλ Ποτ επέβαλε σκληρή πολιτική που οδήγησε στο θάνατο του 25% του πληθυσμού της Καμπότζης. Συγκεκριμένα 2.000.000 κάτοικοι αναγκάστηκαν να ζουν και να εργάζονται στην ύπαιθρο σε συνθήκες σκλαβιάς από τις 4 το πρωί μέχρι τις 10 το βράδυ υπό το άγρυπνο βλέμμα των στρατιωτών των Κόκκινων Χμερ. Εκτός από την καταναγκαστική εργασία σκλάβων, οι πολίτες έπρεπε να υπομείνουν τον υποσιτισμό (έτρωγαν 180 γραμμάρια ρυζιού κάθε δύο ημέρες).

Επίσης αποτέλεσμα της σκληρής πολιτικής του ήταν η κακή ιατρική περίθαλψη και οι εκτελέσεις. Απαγορεύτηκαν επίσης οι σεξουαλικές σχέσεις, τα κοσμήματα (αποδεικτικό πλούτου) και γυαλιά καθώς θεωρήθηκαν ένδειξη αστικής διανοήσης. Κανένας πολίτης δεν μπορούσε να έχει μαζί του φωτογραφίες των δικών του ανθρώπων. Απαγορεύθηκε να διαβάζουν βιβλία, να θρηνούν το θάνατο των συγγενών τους και η πιο εξωφρενική εντολή ήταν ότι απαγορεύθηκε το γέλιο. Φυσικά δεν επιτρέπονταν οι θρησκείες, οι διαμαρτυρίες και οι διαδηλώσεις. Οι ένοχοι για τα παραπάνω μεταφέρονταν στη φυλακή-κολαστήριο. Το αιματηρό καθεστώς του Ποτ έφτασε στο τέλος του, όταν ο στρατός του Βιετνάμ εισέβαλε στην Καμπότζη

Τα χαρακτηριστικά παραδείγματα του πάπα Αλέξανδρου ΣΤ', του Βλαδίμηρου Πουτιν και του Πωλ Ποτ είναι ελάχιστα σε σχέση με τα εκατοντάδες τα οποία αναγράφονται στα

βιβλία της ιστορίας. Όλα αυτά τα δημόσια πρόσωπα απέκτησαν πλούτο, εξουσία και κύρος είτε είχαν ισχυροποιήσει τη θέση τους στο πολιτικό, διπλωματικό και επιχειρηματικό στίβο. Το ότι έφτασαν στη κορυφή χωρίς να χρησιμοποιούν κανένα ηθικό κώδικα και χωρίς να ακολουθούν τις επιταγές που επιβάλλει ένα σύστημα αξιών και κανόνων, είναι σημαντικό στοιχείο για περαιτέρω έρευνα και ανάλυση.

Οι προαναφερθέντες προσωπικότητες είχαν έντονα στοιχεία των διαστάσεων της “σκοτεινής προσωπικότητας”. Στο γενικότερο εργασιακό περιβάλλον είναι σύνηθες να εμφανίζονται φυσικά πρόσωπα που φέρνουν το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα, με οποιοδήποτε κόστος και με οποιοδήποτε τρόπο, ακόμα και με αθέμιτα μέσα. Άρα είναι αποδεδειγμένο ότι υπάρχουν “σκοτεινές προσωπικότητες και στο περιβάλλον εργασίας. Από τη γενικότερη συμπεριφορά των “σκοτεινών προσωπικοτήτων στον εργασιακό χώρο, προκύπτουν σίγουρα αρνητικές συνέπειες για τον οργανισμό. Αν όμως εξετάσουμε ψύχραιμα τη συμπεριφορά τους , απαλλαγμένα από τις απόλυτες έννοιες του “καλού” και του “κακού”, τότε σίγουρα θα υπάρχουν και θετικά στοιχεία για τον κάθε επιχειρηματικό οργανισμό. Στο επόμενο κεφάλαιο αναλύονται οι αρνητικές και οι θετικές συμπεριφορές των “σκοτεινών προσωπικοτήτων στο χώρο της εργασίας.

(1) Barrick & Mount (1991), Hough (1992) , Costa & McCrae (1995), The Big Five Personality Dimensions And Job Performance, pp.1-7

(2)(3) Costa & McCrae (1992), An Introduction to the Five-Factor Model and Its Applications, pp. 1-42

(4) Cernove Daniel, Pervin Lawrence Personality Theory and Research 12th Edition (2013)

(5) Paulhus & Williams (2002) The Dark Triad of personality: Narcissism, Machiavellianism, and psychopathy, pp. 1-8

(6) Paulhus & Jones (2010) The role of impulsivity in the Dark Triad of personality, pp.1-4

(7) Sofroniou Andreas (2012) Machiavelli's Politics & Relevant Philosophical Concepts, pp.33-59

(8) Althusser Louis (2016) Machiavelli and us, pp. 33-65

(9) G.J Meyer (2013) The Borgia The Hidden History pp.9-29

(10) Dubrin Andrew J. (2012), Narcissism in the workplace, pp.10-11

Jerrold M. Post (2015) Narcissism and Politics: Dreams of Glory pp.221-224

Dutton K. & McNab A. (2015) The Good Psychopath's Guide to Success

Glenn Andrea L., Raine Adrian (2014), Psychopathy

Kiernan B. (2012) - Centuries of Genocide: Essays and Eyewitness

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΣΚΟΤΕΙΝΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΟΝ ΧΩΡΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μέσα σε μία ομάδα ή σε έναν οργανισμό ή μία ένωση ανθρώπων, πολλές φορές υπάρχουν συγκρούσεις και εντάσεις. Πιο συγκεκριμένα σε έναν οργανισμό που έχει σχέση με την εργασία είναι πιθανό κάθε σχέση να είναι πιο έντονη. Αφού εκεί εμπλέκονται προσωπικά συμφέροντα, δημιουργούνται κόντρες και συμμαχίες μεταξύ άτυπων ομάδων. Όλα αυτά μεγεθύνονται όταν μέσα σε έναν οργανισμό υπάρχουν άτομα που έχουν σκοτεινή προσωπικότητα. Στη συνέχεια θα αναπτυχθούν τα υπέρ και τα κατά που προκύπτουν από τη συμπεριφορά των ατόμων μέσα στην επιχείρηση.

3.1 ΑΡΝΗΤΙΚΕΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ

Άτομα με Μακιαβελισμό:

- Έχουν την τάση να εξαπατούν τους συναδέλφους τους και γενικά όσους συνεργάζονται με τρόπο που στην αρχή δεν το καταλαβαίνουν, αλλά συνήθως στη συνέχεια γίνονται αντιληπτοί⁽¹¹⁾.
- Δεν μπορούν να προσαρμοστούν στους κανόνες μιας εταιρίας
- Οι μακιαβελικοί που καταφέρνουν να αποκτήσουν εξουσία σε μια εταιρεία διαφέρουν αρκετά σε σχέση με τους “ηθικούς” ηγέτες. Οι “ηθικοί” ηγέτες εμπιστεύονται τους συνεργάτες τους και οι συνεργάτες τους εμπιστεύονται. Δημιουργείται έτσι ένα αμοιβαίο κλίμα εμπιστοσύνης που βοηθάει να εκπληρώνονται οι εταιρικοί στόχοι. Οι μακιαβελικοί χειραγωγούν και εξαπατούν διότι δεν εμπιστεύονται κανένα συνεργάτη, με αποτέλεσμα βέβαια να μην εμπνέουν εμπιστοσύνη στους άλλους⁽¹²⁾.

- Είναι ωφελιμιστές σε βαθμό που ενδέχεται να παραγκωνίσουν τα συμφέροντα της εταιρίας, για να εκπληρώσουν τους προσωπικούς τους στόχους.
- Όταν αποκτήσουν εξουσία, επιβάλλονται στους άλλους μέσω της άσκησης ψυχολογικής βίας ή δημιουργώντας ένα περιβάλλον φόβου.
- Συνήθως αυτά τα άτομα δεν είναι γνώστες απαραίτητα ενός αντικειμένου ή εξειδίκευσης και προσπαθούν με μυστικούς τρόπους να κερδίσουν χώρο σε μία επιχείρηση. Δημιουργούν πρώτοι τις άτυπες ομάδες σε ένα οργανισμό.
- Επειδή εξυπηρετούν πρώτα το προσωπικό τους συμφέρον, δεν θα ήταν καλοί συνδικαλιστές ή μέλη σε ένα σωματείο.
- Παρουσιάζουν χαμηλή εργασιακή δέσμευση. Αποχωρούν εύκολα από μια εταιρεία.
- Αν αποκτήσουν εξουσία σε έναν οργανισμό γίνονται ευκολότερα αυταρχικοί managers παρά χαρισματικοί ηγέτες.
- Η συμπεριφορά των μακιαβελικών μπορεί να πλήξει την φήμη και την εικόνα της εταιρείας που εργάζονται. Συγκεκριμένα οι μακιαβελικοί χαρακτήρες όταν χειραγωγούν ή εξαπατούν, τότε μειώνουν το "κοινωνικό κεφάλαιο" της εταιρείας ή του οργανισμού που αποτελούν μέρος ⁽¹³⁾.
- Οι συνεργάτες τους, δεν τους θεωρούν συνεργάσιμους οπότε δεν τους επιλέγουν σε μία ομαδική εργασία ή στα meeting με αποτέλεσμα να σπάει η αλυσίδα συνεργασίας, και να μην υπάρχει ένωση μέσα στην επιχείρηση⁽¹⁴⁾

Άτομα με Ναρκισσισμό

- Δεν δέχονται εύκολα τις αποτυχίες τους, ούτε την κριτική των ανωτέρων τους.
- Τα άτομα με ναρκισσισμό παρουσιάζουν μια ευπάθεια, δηλαδή έχουν έλλειψη συναισθηματικής σταθερότητας. Είναι συναισθηματικά ευάλωτα άτομα σε σημείο που φαίνονται αναξιόπιστοι στο χώρο εργασίας τους⁽¹⁴⁾.
- Δεν δέχονται παρατηρήσεις, διότι πιστεύουν ότι όλα τα έχουν κάνει σωστά.

- Αυτά τα άτομα δεν συνεργάζονται εύκολα με τους συναδέλφους τους επειδή δεν θέλουν να μοιραστούν την δόξα της επιτυχίας αλλά ούτε και την ευθύνη της αποτυχίας.
- Τα άτομα με ναρκισσισμό επειδή παρουσιάζουν έντονα ματαιόδοξη, αλαζονική και υπεροπτική συμπεριφορά , δεν είναι συνεργάσιμοι. Οπότε δημιουργούν προβλήματα σε μια ομάδα εργασίας⁽¹⁵⁾
- Συχνά υποτιμούν τους άλλους και αποθαρρύνουν κάθε προσπάθεια τους ⁽¹⁶⁾

Άτομα με Ψυχοπάθεια

- Δεν δουλεύουν αποδοτικά για τον οργανισμό σε θέσεις που απαιτούν προσόντα επικοινωνίας και ομαδικότητας γιατί παρουσιάζουν αντικοινωνική συμπεριφορά.
- Αποποιούνται την ευθύνη λάθους και γενικά οποιαδήποτε ευθύνη.
- Είναι αγενής με τους συναδέλφους τους σε βαθμό που μπορεί να θεωρηθεί προσωπική εμπάθεια.
- Δεν σέβονται τα δικαιώματα των συναδέλφων τους και δεν υπακούν σε τυχόν επιβλέψεις ανωτέρων
- Δεν είναι εύκολο να προσαρμόζονται σε κώδικες συμπεριφοράς και επαγγελματικά πρότυπα.
- Πολλές φορές επειδή παρουσιάζουν έλλειψη εμπάθειας, σε συνδυασμό με την αντικοινωνική συμπεριφορά τους και τη διαρκή αναζήτηση μόνιμων πηγών ευχαρίστησης, γίνονται τελικά αυτοκαταστροφικοί. Η αυτοκαταστροφικές τους συμπεριφορές σε συνδυασμό με τη μεγαλομανία είναι χαρακτηριστικά που επηρεάζουν μόνο αρνητικά μια επιχείρηση. ⁽¹⁷⁾

3.2 ΘΕΤΙΚΕΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ

Άτομα με Μακιαβελισμό:

- Έχουν την δυνατότητα να προσαρμόζονται σαν «χαμαιλέοντες» στις περιστάσεις, παίρνοντας την στάση και την συμπεριφορά των γύρων τους και έτσι τους χειραγωγούν διακριτικά. Είναι δηλαδή ευέλικτοι. Η ευελιξία είναι ένα χαρακτηριστικό που μπορεί υπό προϋποθέσεις να φανεί χρήσιμο για μια επιχείρηση.
- Είναι συνήθως ρεαλιστές και πραγματιστές. Ο ρεαλισμός στο δύσκολο οικονομικό περιβάλλον στο οποίο ζούμε αποτελεί θετικό στοιχείο για μια επιχείρηση.
- Τα άτομα με μακιαβελισμό είναι φιλόδοξα και επιζητούν εξουσία. Με ανάλογη επιτήρηση, έλεγχο και παρέχοντας τους κίνητρα μπορούν να εκπληρώσουν εταιρικούς στόχους και να φέρουν ποσοτικά αποτελέσματα.
- Τα πρόσωπα με μακιαβελικά χαρακτηριστικά είναι καλοί στις πωλήσεις ή στη σύναψη διαπροσωπικών σχέσεων, καθώς μπορούν να πείσουν γιατί κατέχουν τη τέχνη της επικοινωνίας.
- Λόγω της πειστικότητας τους είναι καλοί διαπραγματευτές.
- Είναι τόσο ευέλικτοι όσο απαιτούν οι περιστάσεις ώστε να φέρουν το αποτέλεσμα χωρίς ηθικούς ενδοιασμούς.

Άτομα με Ναρκισσισμό

- Λόγω της ενισχυμένης εικόνας που έχουν για τον εαυτό τους, τους δίνεται η δυνατότητα να εντυπωσιάσουν τους άλλους. Είναι ιδανικοί για παρουσιάσεις καθώς έχουν το ταλέντο να κεντρίζουν την προσοχή του ακροατηρίου, με την εμφάνιση και την αυτοπεποίθησή τους.
- Οι νάρκισσοι προσθέτουν “υψηλή θέση” σε έναν οργανισμό λόγω της “υψηλής εικόνας τους”.⁽¹⁸⁾

- Θα προσπαθήσουν να τελειοποιήσουν μία εργασία, διότι δεν θέλουν ποτέ να δείξουν ότι δεν έκαναν κάτι σωστά. Επιζητούν μόνιμα τον έπαινο και την προσοχή των άλλων.
- Μπορούν να είναι οι επικεφαλείς μια εργασίας καθώς έχουν πυγμή και δύναμη σε ότι θελήσουν να καταφέρουν
- Αν σε αυτά τα άτομα δοθεί μια υψηλή θέση θα κάνουν ότι περνάει από το χέρι τους να την κρατήσουν και να προχωρήσουν τον οργανισμό ένα βήμα πιο ψηλά για να ωφεληθούν και αυτοί από την επιτυχία αυτή.
- Το ιδιαίτερο ενδιαφέρον το οποίο δείχνουν για την γενικότερη εικόνα τους καθώς και για την εμφάνιση τους, τους κάνει ιδιαίτερα δημοφιλείς. Αυτό συμβαίνει βραχυχρόνια⁽¹⁹⁾.

Άτομα με ψυχοπάθεια

- Τα άτομα αυτά αρκετές φορές δρουν με το συναίσθημα, οπότε πολλές φορές μπορεί λόγω του συναισθήματος να αγαπήσουν μία ιδέα ή μία εργασία και να την προσπαθήσουν να την αναπτύξουν.⁽²⁰⁾
- Αυτά τα άτομα έχουν φαντασία οπότε μπορούν να δώσουν ιδέες στο σύνολο και πολλές φορές να είναι αποδοτικές και πολύ χρήσιμες για τον οργανισμό.
- Κάποιες φορές γίνονται ψυχαναγκαστικοί με την τελειότητα, οπότε μπορούν να συνεισφέρουν σε μία εργασία και να την φτάσουν στην τελειότητα.

- (11)(20) O'Boyle E. & Forsyth R. (2012) A Meta-Analysis of the Dark Triad and Work Behavior: A Social Exchange Perspective
- (12) Brown, M. E., & Treviño, L. K. (2006). Ethical leadership: A review and future directions. *Leadership Quarterly*, pp.604
- (13) Gunnthorsdottir, A., McCabe, K., & Smith, V. (2002). Using the Machiavellianism instrument to predict trustworthiness in a bargaining game. *Journal of Economic Psychology*, pp. 49–66.
- (14) Markon K. & Miller CJ (2011) The reliability and validity of discrete and continuous measures of psychopathology : A quantitative review APA
- (15) Raskin R. & Terry H. (1988) A principal-components analysis of the Narcissistic Personality Inventory and further evidence of its construct validity
- (16) Morf C. & Rhodewalt F. (1993) Unraveling the Paradoxes of Narcissism: A Dynamic Self-Regulatory Processing Model
- (17) Williams M. & Paulhus & Hare (2007) Structure and validity of the self-report psychopathy scale-III in normal populations
- (18) Brunell et al. (2008) Narcissistic CEOs and executive compensation
- (19) Back, Schmukle, & Egloff (2010) Why are narcissists so charming at first sight? Decoding the narcissism-popularity link at zero acquaintance

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ «ΣΚΟΤΕΙΝΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ»

4.1 ΣΤΗΒΕΝ ΠΩΛ ΤΖΟΜΠΣ

4.1.1 ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ

Ο Στήβεν Πωλ Τζόμπς γεννήθηκε στο Σαν Φρανσίσκο της Καλιφόρνιας το 1955. Υπήρξε μία από της πιο γνωστές προσωπικότητες στον χώρο της τεχνολογίας. Οι πραγματικοί του γονείς ήταν, ένας Σύριος φοιτητής που έφθασε στις ΗΠΑ για να κάνει διδακτορικό στο Πανεπιστήμιο του Ουισκόνσιν ,ο Αμπντουλφάταχ Τζανταλι, και η Γερμανικής καταγωγής συμφοιτήριά του Τζόαν Κάρολ Σίμπλε.

Ο πατέρας της μητέρας του ήταν φανατικός καθολικός και αρνήθηκε η κόρη του να παντρευτεί έναν Σύριο, επειδή ήταν μουσουλμάνος. Την ίδια στάση ακολούθησε ακόμα και όταν έμαθε πως η κόρη του ήταν έγκυος. Για τον λόγο αυτόν έφεραν στον κόσμο το παιδί αλλά το έδωσαν για υιοθεσία. Έθεσαν, όμως, έναν όρο: οι θετοί γονείς να είναι αμφότεροι πτυχιούχοι.

Παρόλα αυτά οι γονείς που τον μεγάλωσαν δεν ήταν τελικά πτυχιούχοι. Για να μπορέσουν όμως να υιοθετήσουν το παιδί υποσχέθηκαν στους βιολογικούς του γονείς, ότι το παιδί θα σταλθεί σε Πανεπιστήμιο όταν μεγαλώσει. Ο Στηβ Τζομπς όταν ήταν μικρός πήγαινε στο μηχανουργείο του θετού του πατέρα και εκείνος του παραχωρούσε ένα κομμάτι του πάγκου εργασίας του, μαθαίνοντάς τον πώς να φτιάχνει πράγματα, να τα αποσυναρμολογεί και να συναρμολογεί ξανά.

Όταν ήρθε η ώρα, όπως είχαν υποσχεθεί στους πραγματικούς γονείς του, τον έστειλαν στο Κολέγιο Ριντ του Πόρτλαντ στο Όρεγκον. Μόνο που ο Στηβ, παρέμεινε σ' αυτό

λιγότερο από έξι μήνες. Ήταν ένας φοιτητής που είχε ανησυχίες, πολύ έξυπνος και με υψηλό IQ αλλά ποτέ δεν γνώριζε την λέξη μέτρο.

Το 1978 έκανε την πρώτη του κόρη , την οποία ονόμασαν Λίζα. Με την οποία κόρη του δεν είχε καλές σχέσεις καθώς δεν ήθελε να την αναγνωρίσει. Οι σχέσεις τους όμως μετά από χρόνια έγιναν καλύτερες και έτσι έδωσε το όνομά της στον πρώτο του υπολογιστή.

Το 1986, ήρθε σε επαφή με τον Στήβ Τζομπς ένας ντετέκτιβ εκ μέρους μιας νέας γυναίκας, γεννημένης δυόμισι χρόνια ύστερα απ' αυτόν, από τους ίδιους βιολογικούς γονείς, έτσι γνώρισε την ετεροθαλή αδερφή του.

Στις αρχές του 1990 και στην επόμενη δεκαετία απέκτησε τρία παιδιά από την σύζυγο του Λορίν Πάουελ Τζόμπς.

Παράλληλα, με την προσωπική του ζωή ,η επαγγελματική του πορεία ήταν ανοδική. Το 1974 ξεκίνησε να δουλεύει για την Atari σαν σχεδιαστής video games, αλλά μετά από μερικούς μήνες παραιτήθηκε και έφυγε για την Ινδία, αναζητώντας πνευματικές και ταξιδιωτικές εμπειρίες.

Το 1977 γίνεται ιδρυτής της Apple μαζί με τον συνέταιρο και προσωπικό του φίλο, Στήβεν Βόζνιακ.. Με την επιχειρηματική του ικανότητα η Apple εκτοξεύτηκε οικονομικά με τους υπολογιστές Apple I και Apple II καθώς και με τα Macintosh στις αρχές του 1980. Παρόλα αυτά, ο σκληρός τρόπος διαχείρισης καθώς και κάποιες ριζοσπαστικές, οικονομικά ριψοκίνδυνες ιδέες και ο αυταρχικός τρόπος αντιμετώπισης των στελεχών κορυφώθηκαν το 1985 σε μια διαμάχη με τον τότε διευθύνων σύμβουλο της εταιρίας που οδήγησε στην αποχώρηση του.

Το 1986 ίδρυσε την εταιρεία NeXT, μια εταιρεία που αρχικά επικεντρώθηκε στην ανάπτυξη ακριβών υπολογιστών/σταθμών εργασίας. Το 1986 επίσης αγόρασε την

εταιρεία Pixar, , εταιρίας που ανήκε στον Τζορτζ Λούκας, ο οποίος είναι παραγωγός σειράς ταινιών. Η Pixar γρήγορα έγινε η πλέον επιφανής εταιρία στον χώρο των κινουμένων σχεδίων βασισμένων σε γραφικά υπολογιστών. Με την Walt Disney Pictures ως διανομέα δημιούργησε σειρά ταινιών κινουμένων σχεδίων με πρώτη το Toy Story, κάτι που την έκανε γνωστή και απέφερε μεγάλα κέρδη στον Στήβ Τζομπς.

Αργότερα το 1996, η Apple προέβη στην εξαγορά της NeXT σκοπεύοντας να χρησιμοποιήσει το λειτουργικό της σύστημα ως τη βάση για το νέο Mac OS. Η αγορά της NeXT φέρνει τον Στήβ Τζομπς πίσω στην Apple.

Η επιστροφή του αυτή, θεωρήθηκε κρίσιμης σημασίας για την επιβίωση της εταιρίας. Μέσα σε λίγα μόλις χρόνια και με την αναδιάρθρωση των προϊόντων και τμημάτων της, και την εξασφάλιση της επένδυσης, η Apple έγινε ξανά κερδοφόρα.

Το 1998 λανσαρίστηκαν οι πολύχρωμοι και αξιόπιστοι iMac και τα iBook, το 2001 το iPod, το 2003 και με δεδομένη την επιτυχία του iPod, η Apple μπήκε δυναμικά στον χώρο της μουσικής μέσω του διαδικτύου και του iTunes Music Store. Ο Στήβ Τζομπς είχε την ικανότητα να αντιλαμβάνεται τις γρήγορες αλλαγές στην τεχνολογία και στην ζήτηση από τους καταναλωτές, και φρόντιζε πάντα να τροφοδοτεί τον κόσμο με ότι πιο καινούριο υπήρχε. Το διάστημα εκείνο διαγνώστηκε και η αρρώστια του. Το μεγαλύτερο βήμα όμως το έκανε στις αρχές του 2007 με την σειρά τηλεφώνων του iPhone, μιας συσκευής που γρήγορα κατέκτησε μεγάλο μέρος της αγοράς κινητών τηλεφώνων στις ΗΠΑ και διατίθεται επισήμως και σε αρκετές Ευρωπαϊκές χώρες, με ρεκόρ πωλήσεων και τους φανατικούς της συσκευής αυτής να κάνουν ουρά σε κάθε κατάστημα, με την εμφάνιση κάθε μοντέλου από το 2007. Η επιτυχία του αυτή δημιούργησε μία ανάγκη στον μέσο καταναλωτή που δεν υπήρχε, και μία επιθυμία για κατανάλωση σε μη βασικό προϊόν. Οι ειδικοί χαρακτήρισαν αυτήν την κίνηση σαν τον απόλυτο ορισμό διαφήμισης.

Τον Ιανουάριο του 2010 ο Στήβ Τζομπς παρουσίασε το iPad. Κατά το Δεκέμβριο της ίδιας χρονιάς του απονεμήθηκε ο τίτλος του «προσώπου της χρονιάς» από τη βρετανική οικονομική εφημερίδα Financial Times. «Είναι το αποκορύφωμα μιας δουλειάς την οποία προσπαθούσε να τελειοποιήσει όλη του τη ζωή», έγραψαν, αναφερόμενοι στο iPad, οι δύο συντάκτες του άρθρου, Ρίσαρντ Ουότερς και ο Τζόζεφ Μεν. «Ένας υπολογιστής αφής χωρίς πληκτρολόγιο, θα μπορούσε να επισκιάσει ακόμα και την απήχηση του iPod, που παρουσιάστηκε το 2001, και του iPhone, το 2007», πρόσθεσαν. Οι Financial Times αναφέρονταν μάλιστα και στο χάρισμα του Στήβ Τζομπς να συνεπαίρνει το κοινό στις παρουσιάσεις του, μια ικανότητα που έχει μείνει πλέον γνωστή ως το «πεδίο παραμόρφωσης της πραγματικότητας» που δημιουργούσε ο ίδιος γύρω του.

Στις 24 Αυγούστου 2011, παραιτήθηκε από την Apple λόγω της υγείας του που είχε αρχίσει να επιδεινώνεται. Στην επιστολή της παραίτησής του, συνέστησε να τον διαδεχθεί ο επόμενος στην ιεραρχία, Τιμ Κουκ. Όπως ζήτησε ο ίδιος, διορίστηκε πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου. Στις 4 Οκτωβρίου 2011 γίνεται η παρουσίαση του iPhone 4s, από την οποία ήταν απών. Στις 5 Οκτωβρίου 2011 η Apple ανακοίνωσε ότι ο Στήβ Πωλ Τζομπς πέθανε σε ηλικία 56 ετών.

Τα υψηλόβαθμα στελέχη της Apple δήλωσαν συντετριμμένα από αυτήν την απώλεια καθώς έχασαν το φυσικό τους ηγέτη. Φίλοι και συνεργάτες μιλούσαν για έναν υπέροχο άνθρωπο με σπουδαίο μυαλό. Οι θαυμαστές έσπευσαν να σχολιάσουν στα social media για αυτή την απώλεια της τεχνολογίας λέγοντας πως πέθανε ένας πραγματικός επιστήμονας. Πολλοί μάλιστα έκαναν λόγο πως η Apple μετά τον Στήβ Τζομπς δεν έχει ζωή και ότι σύντομα θα κλείσει. Η θλίψη μεγάλη και πολλές οι συζητήσεις, τα θέματα τα βίντεο που δημιουργήθηκαν γύρω από το όνομα του. Η γυναίκα του σε δηλώσεις ακόμα και πρόσφατα δήλωσε ότι: «η απώλεια του Στήβ Τζόμπς δεν συνηθίζεται εύκολα».

Ανέφερε χαρακτηριστικά πως ήταν ο τέλειος σύζυγος, πατέρας και φίλος. Κανείς δεν είχε παράπονο από αυτόν.

Όλα αυτά μέχρι που φάνηκαν τα πρώτα αρνητικά σχόλια και άρχισαν να χαρακτηρίζουν τον Στήβ Τζομπς ως αυτάρκη, εγωιστή και τον χειρότερο άνθρωπο που θα μπορούσε κάποιος να συνεργαστεί. Αυτά τα λόγια ακούστηκαν από άτομα που τον είχαν ζήσει αρκετά. Προφανώς το ερώτημα γιατί όλοι αυτοί μίλησαν μετά τον θάνατο του παραμένει αναπάντητο. Παρόλα αυτά αξίζει στην συνέχεια να αναφέρουμε αυτά τα στοιχεία που ίσως να τον χαρακτηρίζουν ως ένα ηγέτη με σκοτεινή προσωπικότητα.

4.1.2 ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΚΟΤΕΙΝΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ

Ο Στήβ Τζομπς θεωρήθηκε μια εξαιρετική διάνοια στο τεχνολογικό τομέα. Παρόλο που αναμφίβολα κατάφερε εξαιρετικά αποτελέσματα σε τελικά προϊόντα και υπηρεσίες, δημιούργησε εταιρείες κολοσσούς, με κερδοφόρους ισολογισμούς και παγίωσε νέες καταναλωτικές συνήθειες, παρόλα αυτά απέκτησε και πολλούς φανατικούς επικριτές .

Ο Στήβ Τζομπς κατηγορήθηκε για αρκετά πράγματα, τα οποία επισκιάζουν τη φήμη του ,τα περισσότερα εμφανίστηκαν στην δημοσιότητα στα τέλη της καριέρας του και μετά το θάνατο του.

Ωστόσο κάποιες συμπεριφορές του, υποδηλώνουν μια σκοτεινή προσωπικότητα. Πολλές φορές μάλιστα με την συμπεριφορά του άγγιζε και τις τρεις πτυχές της σκοτεινής τριάδας.

Για παράδειγμα ο Στήβ Τζομπς, όπως περιγράφει ο συγγραφέας της επίσημης βιογραφίας του, είχε αρκετά χαρακτηριστικά στοιχεία που εμφανίζει ένας άνθρωπος που είναι μακιαβελικός, ναρκισσιστής ακόμα και ψυχοπαθή⁽²¹⁾. Οπότε ο συγγραφέας της βιογραφίας του, ισχυρίζεται ότι οι προσωπικές μαρτυρίες κάποιων ανθρώπων από το

εργασιακό και οικογενειακό του περιβάλλον, αποδεικνύουν ξεκάθαρα ότι άνηκε στη κατηγορία των ανθρώπων με σκοτεινή προσωπικότητα. Ακολούθως καταθέτονται και αναλύονται γεγονότα που κατά τον συγγραφέα της βιογραφίας του αποδεικνύουν τα προηγούμενα :

- Ο Bill Gates είχε χαρακτηριστικά αναφέρει για τον Στήβ Τζόμπς “Ο Στήβ δεν ήξερε μηχανολογία, ενστικτωδώς δούλευε”. Πράγματι ήταν δημιουργός επιτυχημένων τεχνολογικών προϊόντων χωρίς να κατέχει εξειδικευμένες γνώσεις μηχανολογίας είτε πληροφορικής είτε προγραμματισμού. Αντιθέτως είχε δημιουργήσει σχεδόν σε όλες τις εταιρείες του δυνατές ομάδες από άριστους επιστήμονες και ικανότατους τεχνικούς υπολογιστών, με ξεχωριστό ταλέντο. Ο Στήβ ήταν ο συνδετικός κρίκος ανάμεσα τους και η κινητήρια δύναμη των κοινών προσπαθειών τους. Αυτό είναι ένα βασικό χαρακτηριστικό ενός επιτυχημένου manager, να δημιουργεί αποτελεσματικές ομάδες, τις οποίες να καθοδηγεί, ορίζοντας το στόχο και την αποστολή τους και επιβλέποντας συνεχώς την αποτελεσματικότητά τους. Ο Στήβ όμως κατά την άποψη των συνεργατών του, που οι ίδιοι αποτελούσαν τα μέλη της ομάδας του, δεν ήταν χαρισματικός ηγέτης της ομάδας του αλλά “αυταρχικός” manager. Αυτός ο χαρακτηρισμός αιτιολογείται αφού η πλειονότητα των μελών της ομάδας του, τον κατηγορήσει ότι ήταν απίστευτα δύσκολος και περίεργος άνθρωπος. Είχε σοβαρά προβλήματα συμπεριφοράς απέναντι στο προσωπικό του, που συχνά εξευτέλιζε χωρίς σημαντική αφορμή. Αυτό είναι ένα σημαντικό στοιχείο της διάστασης του μακιαβελισμού στη σκοτεινή προσωπικότητα του Στήβ Τζόμπς. Αφού οι μακιαβελικές προσωπικότητες βάζουν τους άλλους να εργάζονται για αυτούς, εκμεταλλευόμενοι οι ίδιοι από τα οφέλη της εργασίας τους και μάλιστα με οποιοδήποτε τρόπο , ακόμα και με τον εξευτελισμό των συνεργατών τους.
- Η φράση “ο σκοπός αγιάζει τα μέσα” είναι χαρακτηριστική για τους μακιαβελικούς. Αυτό εμπεριέχει πολύ κυνισμό και σκληρότητα. Μια σειρά γεγονότων σχετικών με

το εργοστάσιο παραγωγής των προϊόντων της Apple, δημιουργεί υποψίες σχετικά με το μακιαβελισμό ως χαρακτηριστικό της προσωπικότητας του Στήβ Τζόμπς.

Τα iPads καθώς και τα iPhones, κατασκευάζονταν από μια κινεζική εταιρεία τη Foxconn. Οι συνθήκες εργασίας στην Foxconn ήταν εντελώς απάνθρωπες: εξαντλητικά ωράρια που είχαν οδηγήσει σε κύμα αυτοκτονιών μεταξύ των εργατών. Μόνο το 2010 στο εργοστάσιο της Foxconn στο Shenzhen αυτοκτόνησαν 10 εργάτες. Και καθώς ο Στήβ Τζόμπς μιλούσε στο Σαν Φρανσίσκο σε δελτίο παρουσίασης σχετικά με το iPhone , νέα μέτρα άρχισαν να ισχύουν από την Foxconn, με στόχο να αποκρύψει το ενδεχόμενο σκάνδαλο από τη δημοσίευση των αυτοκτονιών . Τα νέα μέτρα είχαν ως εξής: εξαναγκασμός όλων των εργαζομένων της Foxconn να υπογράψουν ένα νέο νομικά δεσμευτικό έγγραφο υποσχόμενοι ότι «δεν θα αυτοκτονήσουν». Η απάντηση στις επικρίσεις του Στήβ Τζόμπς και της Apple, ήταν να στείλουν στην Foxconn ειδικούς για την «πρόληψη των αυτοκτονιών» και για «την καλύτερη εκπαίδευση του προσωπικού». Η Apple ζήτησε από τα εργοστάσια που παράγουν προϊόντα της οι εργαζόμενοι να μην απασχολούνται «περισσότερο των 60 ωρών την εβδομάδα», ωστόσο, σύμφωνα με έρευνα της ίδιας της Apple, μόνο τα μισά τα εργοστάσια συμμορφώθηκαν. Τότε, η Foxconn, έφτιαξε ένα ασφάλινο δίκτυο ώστε να εμποδίζονται οι εργαζόμενοι της να αυτοκτονούν.

Το συγκεκριμένο γεγονός δεν καταδικάζει τις αποφάσεις και τις στρατηγικές συνεργασίες του Τζόμπς , ούτε κρίνει την ενοχή του. Εξάλλου υπάρχουν εργασιακοί νόμοι και αρμόδια δικαστήρια που αποφασίζουν γι' αυτό. Δημιουργεί όμως σοβαρές υποψίες σχετικά με την ύπαρξη χαρακτηριστικών σκοτεινής προσωπικότητας για τον Τζόμπς.

- Ο Στήβ Τζόμπς και η Apple κατηγορήθηκαν έντονα ότι είχαν κάνει μυστικές συμφωνίες με τις άλλες εταιρείες λογισμικού, ώστε να κρατούν τους μισθούς των

εργαζομένων τους προγραμματιστών, σε χαμηλά επίπεδα. Και όλα αυτά ώστε να μην μπορούν οι εργαζόμενοι τους, να ζητήσουν τα νόμιμα. Ακόμα και στα πιο χαμηλά επίπεδα όρισαν τους κανόνες. Ούτε κράτη, ούτε θεσμικοί κανόνες, ούτε νόμοι τους περιόρισαν.

Σε ένα άρθρο της η βρετανική εφημερίδα *Daily Mail* περιγράφει τις συνθήκες του εργοστασίου που συνάντησε όταν έστειλε δημοσιογράφους για να καλύψουν το γεγονός των αυτοκτονιών στη Foxconn: «Αντιμετωπίσαμε ένα παράξενο, ενοχλητικό κόσμο όπου οι νέες προσλήψεις γίνονται με στρατιωτικό τρόπο, οι εργαζόμενοι διατάζονται να στέκονται προσοχή στον ύμνο της εταιρείας και διαμένουν σε στρατώνες-σπίτια, όλα αυτά για λίγο περισσότερο από 20 λίρες την εβδομάδα.». Είναι ξεκάθαρο χαρακτηριστικό γνώρισμα μακιαβελικής συμπεριφοράς, η νοοτροπία <<του να πατάω επί πτωμάτων>> , χωρίς να τηρώ κανένα κώδικα δεοντολογίας, ούτε να συμμορφώνομαι με την εκάστοτε εργασιακή νομοθεσία.

- Η πρώτη σύντροφος του Στήβ Τζόμπς , η Κρίσαν Μπρέναν, με την οποία και απέκτησε την πρώτη του κόρη Λίζα, ισχυρίζεται ότι ο Τζόμπς αρνούταν επί σειρά ετών ότι ήταν ο βιολογικός πατέρας της. Δεν την αναγνώριζε ως κόρη του, ισχυριζόμενος ότι ήταν στείρος και δεν μπορούσε να κάνει παιδιά. Παράλληλα με αυτούς τους ισχυρισμούς του , άσκησε πίεση σε πρόσωπα από το φιλικό του περιβάλλον να <<ψευδομαρτυρήσουν>> σε δικαστήριο και να βεβαιώσουν τον ισχυρισμό του, ότι δεν μπορεί να κάνει παιδιά. Μετά από το τεστ πατρότητας το οποίο υποχρεώθηκε να κάνει με δικαστική απόφαση, αποδείχθηκε ότι ήταν ο βιολογικός της πατέρας. Τα προηγούμενα πιστοποιούν συμπεριφορές ατόμων με χαρακτηριστικά μακιαβελισμού και ψυχοπάθειας. Αφού η διαστρέβλωση της πραγματικότητας, χρησιμοποιώντας ψεύδη και η αποφυγή των ευθυνών με οποιοδήποτε τρόπο είναι στοιχεία ατόμων με ψυχοπάθεια και μακιαβελισμό.

- Η πρώτη απόπειρα της Apple να λανσάρει την Cloud υπηρεσία MobileME ήταν αποτυχημένη. Κόστισε αυτή η αποτυχία τεράστια ποσά στην Apple. Κάθε μεγάλος ηγέτης που συμμετέχει και επιβλέπει μια νέα επιχειρηματική προσπάθεια, γνωρίζει ότι εφόσον την συνυπογράψει, αναλαμβάνει το ρίσκο της ενδεχόμενης αποτυχίας. Επίσης προαπαιτούμενο για τις μελλοντικές επιχειρηματικές επιτυχίες είναι οι προηγούμενες αποτυχίες. Διότι προσφέρουν γνώση και εμπειρία, προερχόμενη από τα προηγούμενα λάθη. Αυτό ο Τζόμπς με τον υπερβολικό εγωισμό του, δεν το αποδεχόταν. Για αυτό κάλεσε τους υπεύθυνους του συγκεκριμένου project και ήταν επικριτικός μαζί τους στον χείριστο βαθμό. Χαρακτηριστικό γνώρισμα των προσωπικοτήτων με ψυχοπάθεια είναι ή πλήρης αποφυγή των προσωπικών ευθυνών ενώ παράλληλα υποστηρίζουν ότι οι στενοί συνεργάτες τους και μόνο ευθύνονται.
- Ένα άλλο αξιοσημείωτο περιστατικό που ανέφεραν πολλοί συνεργάτες του, είναι ότι συνήθιζε ο Τζόμπς σε αρκετά meetings με τις ομάδες του, να κλαίει. Η αρχική του στάση όταν διαφωνούσε με τα μέλη της ομάδας του, ήταν να τους κατακρίνει, να τους απειλεί ή να τους επιβάλλει τις απόψεις του. Αν όμως είχαν ισχυρά επιχειρήματα και μεθοδολογία για να τον αντικρούσουν, τότε ξεσπούσε σε κλάματα. Άλλο ένα κυρίαρχο χαρακτηριστικό των σκοτεινών προσωπικοτήτων χειραγωγούν τους άλλους με κάθε τρόπο, λογικό είτε ασκώντας συναισθηματικές πιέσεις.
- Κατά το συγγραφέα της βιογραφίας του, είχε την αίσθηση ότι ήταν διαφορετικός, ξεχωριστός, ένας φωτισμένος εκλεκτός. Αν η πραγματικότητα δεν συμφωνούσε με τη θέλησή του, την αγνοούσε, όπως έκανε με τη γέννηση της κόρης του, και όπως θα έκανε έπειτα από χρόνια, όταν διαγνώστηκε με καρκίνο στο πάγκρεας. Ακόμη και σε μικρές καθημερινές επαναστάσεις του, όπως το να μη βάζει πινακίδες στο αυτοκίνητό του και να παρκάρει σε ειδικούς χώρους για ΑΜΕΑ. Τα προηγούμενα είναι χαρακτηριστικά ναρκισσιστικής συμπεριφοράς και ιδεοληπτικού χαρακτήρα.

- Άκουγε συχνά ιδέες των συνεργατών του, τις απέρριπτε ως «χάλια», και μετά από δυο εβδομάδες τις επαναλάμβανε ως δικές του, αδιαφορώντας εντελώς για το αν και ποιος το θυμόταν. Χαρακτηριστικά για αυτό ο πρώην στενός συνεργάτης του Τζεφ Ράσκιν αναφέρει ⁽²²⁾:<< Είναι φοβερός μάνατζερ Πάντα μου άρεσε ο Στηβ αλλά ήταν απίθανο να εργαστώ για αυτόν . Λειτουργεί χωρίς να σκέπτεται και με λανθασμένη κρίση. Δεν υπολογίζει κανέναν..... Πολύ συχνά άκουγε μια ιδέα, την οποία έκρινε ως ανόητη ή άχρηστη , κατά συνέπεια θεωρούσε ότι δεν άξιζε να δουλευθεί περισσότερο γιατί θα ήταν χάσιμο χρόνου, χωρίς να την αναλύσει περισσότερο. Όταν μια ιδέα κάποιου του άρεσε, σύντομα την παρουσίαζε στους άλλους ως δική του>>. Χαρακτηριστικό παράδειγμα ναρκισσιστικής συμπεριφοράς σε συνδυασμό με μακιαβελισμό. Επιδιώκω τη μόνιμη προσοχή των άλλων (ναρκισσισμός) και το θαυμασμό ενώ παράλληλα χρησιμοποιώ τις ιδέες ή τη δουλειά των άλλων ως δική μου και καρπώνομαι τα οφέλη (μακιαβελισμός)
- Μείωνε οποιονδήποτε πίστευε ότι δεν έκανε καλή δουλειά. Έκρινε τα πάντα είτε ως «υπέροχα» είτε ως «χάλια». Η μέση οδός δεν υπήρχε. Τα προηγούμενα αποτελούν στοιχεία σκοτεινών προσωπικοτήτων.
- Στα ταξίδια του ήταν αγενής και άξεστος, κάνοντας τους συνεργάτες του να ντρέπονται μπροστά στους ξένους. Ανάφεραν στενοί του συνεργάτες.
- Φερόταν με ταπεινωτικό τρόπο σε οποιονδήποτε είχε μία απλή δουλειά και τον υποτιμούσε, όπως για παράδειγμα στους σερβιτόρους όπου τους έκρινε αυστηρά απαριθμώντας τους τις λεπτομέρειες του καλού σέρβις, στις οποίες περιλάμβανε και την άποψη ότι οι σερβιτόροι πρέπει να κάνουν την εμφάνιση τους μόνο όταν υπάρχει ανάγκη.
- Μετά το 1997 που ανέλαβε για δεύτερη φορά τα ηνία της Apple, διέκοψε εντελώς τις δωρεές σε φιλανθρωπικά ιδρύματα που είχε καθιερωθεί στην Apple. Αυτό

στάθηκε η αιτία το γνωστό περιοδικό <<Fortune>> να τον χαρακτηρίσει ως έναν από τους μεγαλύτερους εγωμανής της Silicon Valley.

- Είχε προσλάβει τον Πολ Ραντ, το θρυλικό γραφίστα που είχε σχεδιάσει τα λογότυπα του Esquire, της IBM και του ABC για να σχεδιάσει το λογότυπο της νέας του εταιρίας, της NeXT, πληρώνοντας τον αδρά. Όταν, ως δώρο, εκείνος του σχεδίασε και την επαγγελματική του κάρτα, διαπληκτίστηκαν για την ακριβή θέση της τελείας μετά το «P» στο «Steve P. Jobs». Το αποτέλεσμα του συγκεκριμένου γεγονότος ήταν να διαταραχθούν σε τέτοιο βαθμό οι σχέσεις του, που δεν συνεργάστηκαν ποτέ ξανά, ανέφεραν οι συνεργάτες του Τζόμπς.

Μετά το θάνατο του Στήβ Τζόμπς γράφτηκαν πολλά άρθρα και βιβλία σχετικά με τη βιογραφία του, τις επιχειρηματικές επιλογές του και τη γενικότερη στάση ζωής του. Στόχος της συγκεκριμένης ανάλυσης δεν είναι να κατηγορηθεί το πρόσωπο του και να αποφασιστεί αν τελικά αποτελούσε όντως σκοτεινή προσωπικότητα. Σκοπός της μελέτης είναι να δοθούν στοιχεία τα οποία αναδεικνύουν χαρακτηριστικά μεγάλων ηγετών της διεθνούς επιχειρηματικής και πολιτικής σκηνής που φαίνονται να ανήκουν στη σκοτεινή τριάδα.

Στη συνέχεια θα παρουσιαστεί μια ηγετική φυσιογνωμία από το πολιτικό χώρο, η οποία επηρέασε όσο κανείς άλλος στη σύγχρονη ιστορία, τη ζωή των ανθρώπων σε όλο τον κόσμο. Αυτός είναι ο Αδόλφος Χίτλερ.

4.2 ADOLF HITLER

4.2.1 ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ

Ο Αδόλφος Χίτλερ ήταν Γερμανός πολιτικός αυστριακής καταγωγής, ηγέτης του Εργατικού Εθνικοσοσιαλιστικού Κόμματος (NSDAP) και δικτάτορας της Ναζιστικής Γερμανίας. Γεννήθηκε στις 20 Απριλίου 1889, στα προάστια του Μπράουναου, στα βόρεια σύνορα της Αυστρίας. Γονείς του Αδόλφου Χίτλερ ήταν ο τελωνειακός υπάλληλος Αλοΐσιος Χίτλερ και η τρίτη γυναίκα του Κλάρα Χίτλερ. Ήταν το τέταρτο από τα έξι παιδιά του Αλοΐσιου και της Κλάρας. Ο Αδόλφος Χίτλερ είχε μεγάλη αδυναμία στην μητέρα του μιλούσε με τρυφερότητα για αυτή και, μέχρι τις τελευταίες μέρες του, είχε πάντα μια φωτογραφία της πάνω του. Ίσως μάλιστα η μητέρα του να ήταν ο μοναδικός άνθρωπος που αγάπησε αληθινά σε όλη του τη ζωή. Λόγω και της εργασίας του Αλοΐσιου, η οικογένεια Χίτλερ μετακόμιζε συνεχώς, αλλάζοντας συχνά τόπο κατοικίας.

Οι επιδόσεις του Αδόλφου Χίτλερ στο σχολείο, στην αρχή, ήταν καλές. Ήταν δραστήριος και ικανός μαθητής, που τον ευχαριστούσαν ιδιαίτερα τα θέματα αισθητικής. Τον διέκρινε όμως μία τάση προς την τεμπελιά και ήταν πεισματάρικος χαρακτήρας, χαρακτηριστικά που ο συνδυασμός τους τον οδηγούσε να αγνοεί συμβουλές και παρατηρήσεις. Με βάση την καλή του επίδοση στη στοιχειώδη εκπαίδευση, οι γονείς του τον έγραψαν στο τεχνικό γυμνάσιο του Λιντς, το οποίο ήταν προσανατολισμένο στις θετικές σπουδές. Εκεί όμως, απρόσμενα, ο νεαρός Χίτλερ απέτυχε τελείως. Δύο φορές έμεινε μετεξεταστέος και μια τρίτη φορά πέρασε μετά από ειδική εξέταση. Την τρίτη σχολική χρονιά προβιβάστηκε χαρισματικά λόγω που πέθανε ο πατέρας του, αλλιώς δεν θα είχε την ευκαιρία. Όμως υπό έναν όρο, ότι την επόμενη χρονιά θα άλλαζε σχολείο.

Έτσι βρέθηκε αντίστοιχο σχολείο του Στάγιερ, που ήταν λιγότερο απαιτητικό. Εκεί συνέχισε την κακή πορεία στην απόδοση του. Επειδή όμως οι σχέσεις με τους

συμμαθητές του εκεί ήταν απόμακρη, καθώς ένωθε κατώτερος από τους άλλους, η μητέρα του, του επέτρεψε να σταματήσει το σχολείο, σε ηλικία 16 ετών, χωρίς να πάρει απολυτήριο. Ως δικαιολογία είχε ότι τον ενδιέφεραν περισσότερο οι καλλιτεχνικές του κλίσεις, ενώ στην πραγματικότητα ήξερε ότι δεν θα μπορούσε να προβιβαστεί. Παρουσίασε τις αποτυχίες αυτές ως ένα είδος αντίστασης εναντίον του πατέρα του, ο οποίος επέμενε να τον κάνει κι αυτόν δημόσιο υπάλληλο, παρότι εκείνος ήταν αποτυχημένος. Ο Χίτλερ περιέγραφε τον πατέρα του ως μεθύστακα, αυστηρό, αυταρχικό και, καμιά φορά, οξύθυμο και βίαιο. Για τον λόγο αυτό κάθε αποτυχία του την χρέωνε στον πατέρα του, ότι του επηρέαζε την ζωή ειδικά από την συνταξιοδότηση του και μετά.

Γενικά ως νέος δεν ήταν ενεργός παρά μόνο ζωγράφιζε. Τα βράδια πήγαινε με τον μοναδικό του φίλο, τον Άουγκουστ Κούμπισεκ στο θέατρο ή στην όπερα όπου παθιαζόταν με τα έργα του Βάγκνερ. Οικονομικά τον βοηθούσε η μητέρα του και μία οικονομική βοήθεια που εισέπραττε λόγω θανάτου του πατέρα του σε μικρή ηλικία. Κάποιοι συγγενείς του μάλιστα τον συμβούλευαν να βρει κάποια δουλειά, ο Χίτλερ ήθελε να σπουδάσει στην Ακαδημία Καλών Τεχνών της Βιέννης.

Το 1907 μετακόμισε στη Βιέννη, όπου όμως δεν κατάφερε να εισαχθεί στην Ακαδημία Τεχνών, αυτό ήταν ένα γεγονός που του στοίχισε πολύ. Την περίοδο αυτή επηρεάζεται από την αντισημιτική και λαϊκιστική ρητορική του δήμαρχου της Βιέννης Καρλ Λίγκερ και τις παγερμανικές θεωρίες του αυστριακού πολιτικού και μεγαλοκτηματία Γκέοργκ Σένερερ, ενώ πουλάει τις ζωγραφίες από τοπία της Βιέννης για να ζήσει. Το 1912, μετακομίζει στο Μόναχο και εργάζεται ευκαιριακά ως ελαιοχρωματιστής, ενώ παράλληλα μελετά τα έργα των φιλοσόφων Ζορζ Σορέλ, θεωρητικού του επαναστατικού συνδικαλισμού και Φρίντριχ Νίτσε. Κάνει αίτηση για να υπηρετήσει τη στρατιωτική του θητεία, αλλά κρίνεται ακατάλληλος.

Στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο γίνεται εθελοντής σε ένα εφεδρικό βαυαρικό σύνταγμα πεζικού. Αφού υπηρέτησε σαν εθελοντής και αγγελιοφόρος προτάθηκε να γίνει υπαξιωματικός αλλά ο Βίντεμαν είπε πως δεν έχει ηγετικά προσόντα και τότε έκανε πίσω. Πολέμησε, έζησε την εμπειρία των χαρακωμάτων, τραυματίστηκε στη μάχη του Σομ (1916) και προσβλήθηκε από χημικά αέρια στα μάτι το 1918, όπου του προκάλεσαν παροδική τύφλωση. Έπειτα προήχθη σε δεκανέα και τιμήθηκε με το μετάλλιο του Σιδηρού Σταυρού, διάκριση για την οποία ήταν περήφανος σε όλη του τη ζωή.

Με την λήξη του πολέμου, ήταν πλέον πεπεισμένος ότι η στρατιωτική ήττα της Γερμανίας οφείλεται στα πλήγματα που δέχτηκε από το μαρξισμό και τον ιουδαϊσμό, στοιχεία που τον έπεισαν απόλυτα για την ανάγκη διασφάλισης της ύπαρξης του γερμανικού λαού και απελευθέρωσής του από τον εσωτερικό εχθρό, τους Εβραίους. Κάποια χρόνια αργότερα, προκάλεσε μία από τις σημαντικότερες ανθρωποκτονίες των γενιών, την καύση και την κακομεταχείριση των Εβραίων που έφτασε σύμφωνα με κάποιους ιστορικούς κοντά στα 6.000.000 άτομα. Ο Αδόλφος Χίτλερ θεωρούσε ως κατώτερους τους Ρομά, Πολωνούς, τους Ρώσους και τους Εβραίους και δεν ήθελε κανέναν από αυτούς μέσα στον δικό του χώρο. Τότε είναι που άρχισε να αποκρυσταλλώνει τις πολιτικές του περί εθνικισμού. Το 1919 προσχώρησε σε μία ασήμαντη ομάδα της άκρας δεξιάς, το «Κόμμα των Γερμανών Εργατών», εκεί αντιλήφθηκε ότι σε αυτό το κόμμα, είχε αποκτήσει εξουσία μιας και κατείχε την δύναμη του λόγου.

Το 1920 μετονόμασε το κόμμα του σε Εργατικό Εθνικοσοσιαλιστικό Κόμμα (NSDAP). Ένα χρόνο μετά κατάφερε να γίνει αρχηγός του, χάρη στις πολιτικές του ικανότητες. Το Νοέμβριο του 1923 εμπνεύστηκε από την Πορεία προς τη Ρώμη του Μουσολίνι και επιχείρησε μαζί με το στρατηγό Έριχ Λούντεντορφ πραξικόπημα στο Μόναχο, που έμεινε στην ιστορία ως «Το Πραξικόπημα της Μπιυραρίας», με αντικειμενικό στόχο του να φθάσει

στο Βερολίνο. Καταδικάστηκε σε φυλάκιση πέντε ετών και τελικά λόγω πολιτικής απόφασης, αποφυλακίστηκε το Δεκέμβριο του 1924.

Κατά τη διάρκεια της φυλάκισής του άρχισε να γράφει την πρώτη αυτοβιογραφία του («Ο Αγών μου»), στην οποία περιέγραφε όλο το πολιτικό του πρόγραμμα. Κεντρικό θέμα του ήταν ο ρατσισμός και ιδιαίτερα ο αντισημιτισμός, ενώ παράλληλα εξυμνούσε την άρια φυλή που είχε αρχίσει να μελετά από την νεαρή του ηλικία. Μετά την αποφυλάκισή του, αγωνίστηκε με πάθος για την ανασυγκρότηση του κόμματος σε στρατιωτική βάση. Εκμεταλλεύτηκε την οικονομική κρίση και εξαθλίωση που βίωνε η Γερμανία με ανάλογη ρητορική. Με το προσωπικό μαγνητισμό που ασκούσε στις μάζες, κατάφερε στις εκλογές του Σεπτεμβρίου του 1930 να εισβάλλει δυναμικά στο πολιτικό προσκήνιο της Γερμανίας. Στις εκλογές του Απριλίου του 1932, κατέβηκε ως υποψήφιος για την Προεδρία της Δημοκρατίας όπου με ποσοστό 36,8% των ψήφων, γνώρισε την ήττα. Τον επόμενο Ιούλιο, το ναζιστικό κόμμα κέρδισε μία καθαρή νίκη στις εκλογές για το Ράιχσταγκ και στις 30 Ιανουαρίου του 1933, ο Χίτλερ έγινε καγκελάριος του Ράιχ, υποστηριζόμενος από μία κυβέρνηση συνασπισμού.

Όταν ανέλαβε όλες τις εξουσίες, το 1933, προχώρησε στην κατάργηση θεμελιωδών ελευθεριών και εγκαθίδρυσε τη δικτατορία του Ναζιστικού Κόμματος. Στις 30 Ιουνίου του 1934, υπέβαλλε και το κόμμα του σε μία εξονυχιστική επιχείρηση εκκαθαρίσεων γνωστή ως «Η Νύχτα των Μεγάλων Μαχαιριών», με στόχο τον αφανισμό όλων των εσωτερικών αντιπάλων του. Στις 2 Αυγούστου του 1934 έγινε πρόεδρος του Τρίτου Ράιχ και καγκελάριος, λαμβάνοντας τον τίτλο του Φύρερ και έτσι εδραίωσε ένα ολοκληρωτικό καθεστώς, πιστό στις προγραμματικές εξαγγελίες του εθνικοσοσιαλισμού.

Προτεραιότητά του ήταν η άρση των συνεπειών της Συνθήκης των Βερσαλλιών και ο ανεφοδιασμός της Γερμανίας. που συνδυάστηκε με μία επιθετική και επεκτατική εξωτερική

πολιτική. Η εισβολή στην Πολωνία την 1η Σεπτεμβρίου 1939 σήμαινε και την έναρξη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Ο Χίτλερ ανέλαβε προσωπικά την αρχιστρατηγία των γερμανικών δυνάμεων, αλλά η είσοδος των ΗΠΑ στον πόλεμο, η κατάρρευση της Ιταλίας του συμμάχου του Μουσολίνι και η αποτυχία της εκστρατείας στη Σοβιετική Ένωση, αποτέλεσαν καθοριστικούς παράγοντες για την ήττα της Γερμανίας.

Τον Μάρτιο του 1943 και τον Απρίλιο του 1944 υπήρξαν δυο δολοφονικές επιθέσεις απέναντι του. Το τέλος του Χίτλερ και του καθεστώτος πλησίασε, όταν οι Σύμμαχοι άρχισαν να προελαύνουν προς το Βερολίνο στις αρχές του 1945. Ο γερμανός δικτάτορας, γεμάτος απόγνωση, αποσύρθηκε στο καταφύγιό του στο Μέγαρο της Καγκελαρίας. Στις 29 Απριλίου 1945 νυμφεύθηκε την ερωμένη του Εύα Μπράουν μαζί με την οποία την επόμενη ημέρα αυτοκτόνησε.

4.2.2 ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΚΟΤΕΙΝΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ

Ο Αδόλφος Χίτλερ ήταν ένας πολιτικός ηγέτης που μπορούσε με το παθιασμένο τρόπο ομιλίας του και τη συνολική συμπεριφορά του να χειραγωγεί τις μάζες των ανθρώπων που τον ακολουθούσαν πιστά. Με αυτόν τον τρόπο κατάφερε να περάσει τις δικές του πεποιθήσεις και αντιλήψεις, που οδήγησαν σε μαζικές καταστροφές και θανάτους με τους πιο βάνουσους τρόπους. Οπότε η πιθανότητα να θεωρηθεί ένα πολιτικό πρόσωπο με διαστάσεις σκοτεινής προσωπικότητας δεν είναι αβάσιμες. Στην συνέχεια θα αναπτυχθούν κάποια στοιχεία τα οποία συνηγορούν στο να χαρακτηρίζεται από πολλούς ως ένα από τα χαρακτηριστικότερα παραδείγματα σκοτεινών προσωπικοτήτων.

Ο Αδόλφος Χίτλερ χαρακτηριζόταν από έντονα στοιχεία ναρκισσισμού και ψυχοπάθειας, χωρίς να υπολείπεται σε μακιαβελικές ιδιότητες. Αρχικά θα παρουσιαστούν γεγονότα που περιγράφουν τα στοιχεία ναρκισσιστικής συμπεριφοράς του. Αυτά είναι τα παρακάτω :

- Οι άνθρωποι που είναι νάρκισσοι αποδίδουν στον εαυτό τους ταλέντα και ιδιότητες που αντικειμενικά (εκ των αποτελεσμάτων), δεν αποδεικνύεται να έχουν. Αυτό συμβαίνει διότι είναι μεγαλομανής προσωπικότητες. Στην νεαρή του ηλικία ο Χίτλερ, πίστευε ότι ήταν καλλιτέχνης. Μετά από δύο αποτυχημένες προσπάθειες εισαγωγής στην Σχολή Καλών Τεχνών της Βιέννης ,αποδείχθηκε ότι δεν διέθετε ταλέντο. Αυτός συνέχιζε να πιστεύει ότι ο λόγος απόρριψής του ήταν επειδή δεν είχε αποκτήσει απολυτήριο Λυκείου.
- Τα άτομα με ναρκισσιστική διαταραχή φαντασιώνονται απεριόριστη δύναμη, απόλυτη εξουσία και υπεροχή. Ο Χίτλερ είχε έπαρση και φαντασιωνόταν ότι η Γερμανία θα κατάφερνε να κατακτήσει όλο τον κόσμο, με αρχηγό αυτόν.
- Τα άτομα με ναρκισσιστική διαταραχή νοιώθουν ισχυρή αίσθηση δικαιοδοσίας, πιστεύοντας ότι δεν τους αφορούν τα συνήθη όρια σε μια ομάδα. Ο Χίτλερ θεωρούσε ότι ήταν <<αρχηγός της Άριας Φυλής>> η οποία του παρείχε τη δικαιοδοσία, να αλλάξει τον τότε κόσμο, αρχικά κατακτώντας τον, μέσω του αιματηρού Δεύτερου παγκόσμιου πολέμου.
- Τα άτομα με ναρκισσιστική διαταραχή έχουν έντονη την αίσθηση μεγαλείου για τον εαυτό τους. Ο Χίτλερ σε όλες τις εκφάνσεις της πολιτικής, κοινωνικής και στρατιωτικής του πορείας είχε την αίσθηση του μεγαλείου για αυτόν και τη Γερμανία. Αποδεικνύεται από τη προσπάθεια του να δημιουργήσει τη Γερμανική Αυτοκρατορία, εξαφανίζοντας λαούς.
- Κάποιες ναρκισσιστικές προσωπικότητες συχνά ασκούν ανεξέλεγκτη βία και επιθετικότητα ώστε να υλοποιήσουν τα σχέδια τους, εξαλείφοντας μέσω της βίας κάθε μορφή αντίστασης. Ο Χίτλερ είναι το χαρακτηριστικότερο παράδειγμα βίαιου νάρκισσου της σύγχρονης ιστορίας. Αφού σκότωσε, φυλάκισε και κατεδίωξε

πολιτικούς του αντιπάλους, επικριτές του και αναρίθμητους αθώους πολίτες κρατών.

Ο Νικολό Μακιαβέλι στο βιβλίο του “Ο Ηγεμόνας” χαρακτηριστικά αναφέρει :<< αν με το που θα αναλάβεις την εξουσία, αφανίσεις τον προκάτοχο σου και όλους όσους τον περιέβαλαν αμέσως>> ,και τότε αναλάβεις την εξουσία, τότε πρέπει να αφοπλίσεις όλους όσους είχε οπλίσει ο προηγούμενος από εσένα ηγέτης, εκτός από εκείνους που από την ανάληψη της εξουσίας εκδηλώθηκαν υπέρ σου.>>.

Με τα γεγονότα που στη συνέχεια θα περιγραφούν σε συνδυασμό με όσα διατύπωσε ο Μακιαβέλι στο πολιτικό εγχειρίδιο του “Ο Ηγεμόνας”, πιστοποιείται ότι οι μακιαβελικές ιδιότητες ακολουθήθηκαν πιστά από το Χίτλερ , που ήταν θερμός υποστηρικτής των αρχών του Μακιαβέλι μέχρι το τέλος της ζωής του. Συγκεκριμένα περιγράφεται μέσω του γεγονότος του αιματηρού τριημέρου ,που έμεινε γνωστό στην ιστορία ως «η Νύχτα των Μεγάλων Μαχαιριών» και το οποίο άνοιξε το δρόμο του Αδόλφου Χίτλερ προς την απόλυτη εξουσία

Ο Αδόλφος Χίτλερ εκμεταλλεύτηκε την εξουσία που είχε ως τότε, ισχυριζόμενος ότι επρόκειτο να γίνει πραξικόπημα εναντίον του. Αυτό το πέτυχε με ψέματα, μηχανορραφίες και πλαστές αποδείξεις . Εκείνο το τριήμερο σκοτώθηκαν όλα τα αντίπαλα μέλη που απειλούσαν την θέση του.

Είχε στην διάθεση του, από τις αρχές της δεκαετίας του 1930 δυο ένοπλα σώματα, τα οποία δρούσαν ως παραστρατιωτικές οργανώσεις: τα SA (Sturm Abteilung, τμήμα εφόδου) και τα SS (Schutz Staffel, τάγμα προστασίας. Αρχηγός του σώματος των SA ήταν ένας επιθετικός και ιδιαίτερα φιλόδοξος άνθρωπος, ο παλιός φίλος του Χίτλερ, Ερνστ Ρεμ, τον οποίο διέταξε να τον δολοφονήσουν επειδή του είχε εναντιωθεί.

Με τη συμμετοχή του Εθνικοσοσιαλιστικού Κόμματος στην κυβέρνηση δεξιού συνασπισμού το 1933, τα SA έγιναν πρακτικά ανεξέλεγκτα, ιδιαίτερα λόγω των χρόνιων υποσχέσεων του Χίτλερ για αποκατάσταση της στρατιωτικής αίγλης του

παρελθόντος τους. Επιθυμία τους ήταν να αντικαταστήσουν τον παραδοσιακό στρατό της Γερμανίας. Επειδή όμως ο Αδόλφος Χίτλερ δεν ικανοποίησε την προηγούμενη επιθυμία, τα SA άρχισαν να τον απειλούν ακόμα και για την θέση του.

Ωστόσο ο Αδόλφος Χίτλερ δεν ήθελε να χάσει την βοήθεια από τα SA αλλά πολύ περισσότερο δεν ήθελε να απολέσει τη στήριξη του στρατού. Για αυτό το λόγο αρνήθηκε στον αρχηγό των SA το ενδεχόμενο να αντικαταστήσουν το παραδοσιακό στρατό. Ενώπιον του Χίτλερ ο Ρεμ συναίνεσε και υπέγραψε μάλιστα και συμφωνία με τον υπουργό Άμυνας, στρατηγό Βέρνερ φον Μπλόμπεργκ.

Σύντομα όμως, ο Ρεμ άφησε να νοηθεί ότι δεν σκόπευε να τηρήσει τη συμφωνία.. Στα μέσα Ιουνίου ανακοίνωσε ότι θα έπαιρνε άδεια «ασθενείας» ενώ έθεσε το σώμα των SA σε άδεια για όλο τον Ιούλιο. Επιπλέον, συγκάλεσε συνέδριο των ηγετών των SA για τις 30 του μήνα σε ένα θέρετρο κοντά στο Μόναχο, όπου ο Χίτλερ υποσχέθηκε να παρευρεθεί για να ξεκαθαριστεί το ζήτημα.

Στο μεταξύ ο Χίτλερ ενημερώθηκε από τον Πρόεδρο της χώρας και τον υπουργό Άμυνας ότι το ζήτημα των SA έπρεπε να λυθεί άμεσα, αλλιώς θα κηρυσσόταν στρατιωτικός νόμος και την εξουσία της χώρας θα αναλάμβανε ο στρατός, θέτοντας τέρμα στην πορεία του κόμματος των Ναζί.

Φτάνοντας στο Μόναχο την αυγή του Σαββάτου, 30 Ιουνίου, ο Χίτλερ διέταξε αρχικά να συλληφθούν όσα μέλη των SA βρισκόταν εντός του κτιρίου των Ναζί. Στη συνέχεια κατευθύνθηκε να συναντήσει τον Ρεμ και τους άλλους ηγέτες. Όλοι συνελήφθησαν από τα SS και μεταφέρθηκαν σε μια φυλακή εκτός Μονάχου όπου αργότερα εκτελέστηκαν από τα SS. Αυτή ήταν η αρχή του αιματηρού διωγμού, ο οποίος υλοποιήθηκε με μαζικές συλλήψεις και δεκάδες εκτελέσεις στελεχών των SA από τα SS.

Ο Αδόλφος Χίτλερ εκμεταλλεύτηκε την αναταραχή προκειμένου να εξοντώσει και πολιτικούς αντιπάλους του που δεν είχαν σχέση με τα SA. Στις τελικές εκτιμήσεις που έγιναν πρόσφατα μιλάνε για 200 έως 1.000 θύματα, κυρίως από τους άντρες των SS,

με βοήθεια από τη μυστική αστυνομία (Γκεστάπο) και τον Στρατό. Ο Αδόλφος Χίτλερ παρουσιάστηκε στα μέσα ενημέρωσης ως θύμα συνωμοσίας που εξύφανε ο Ρεμ ενώ η Νύχτα των Μεγάλων Μαχαιριών νομιμοποιήθηκε ως αυτοάμυνα του κράτους.

Τα άτομα τα οποία χαρακτηρίζονται από γνωρίσματα ψυχοπάθειας διακρίνονται από έλλειψη τύψεων για τις πράξεις τους, ανάγκη για πλήρη εξουσία, ανάγκη για απόλυτη κυριαρχία. Είναι σαδιστές, προκαλούν πόνο με τις πράξεις τους και δεν νοιώθουν ποτέ ενοχές για αυτές.

Μερικές από τις πολιτικές ενέργειες καθώς και πράξεις του Χίτλερ που αποτελούν σημείο αναφοράς της ψυχοπαθολογικής προσωπικότητας του είναι :

- Η εξόντωση αρκετών εκατοντάδων χιλιάδων Εβραίων σε όλη την Ευρώπη. Τα πραγματικά αίτια του αντισημιτισμού του δεν προέκυψαν μόνο από τις προσωπικές του εμμονές και το ρατσιστικό ιδεολογικό του υπόβαθρο .Ο Αδόλφος Χίτλερ απέδωσε στους Εβραίους τόσο την κακή στάση των πολιτικών ηγετών της μεσοπολεμικής Γερμανίας και κατά συνέπεια την ήττα της στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, όσο και την οικονομική κρίση της μεσοπολεμικής Γερμανίας. Ο Γκεμπελς ως υπουργός “προπαγάνδας” του Χίτλερ κατηγορούσε τους Εβραίους ότι βρισκόνταν πίσω από αυτές τις άτυπες κοινωνικές ομάδες που “κυβερνούσαν μυστικά” τις περισσότερες χώρες της Ευρώπης. Κατά αυτό τον τρόπο διατύπωσε το δόγμα της συγκεκριμένης εποχής στη ναζιστική Γερμανία, "Ένα έθνος, ένας λαός, ένας ηγέτης".

Ωστόσο, η τακτική αυτή του «εσωτερικού εχθρού» ευδοκίμοιζε πάντοτε στις χώρες, στις οποίες οι αρχές σκόπευαν να στρέψουν την προσοχή του λαού από τα πραγματικά προβλήματα εν όψει ενός προσχεδιασμένου πολέμου, στον οποίον απαιτούσαν την απόλυτη σύμπνοια όλων των κοινωνικών στρωμάτων τους.

Οι διακρίσεις στη Γερμανία άρχισαν να υλοποιούνται λίγες μέρες μετά την έκδοση του Εξουσιοδοτικού νόμου από το Γερμανικό Κοινοβούλιο, στις 24 Μαρτίου 1933. Τον Απρίλιο του 1933 η νέα κυβέρνηση συνιστούσε ο κόσμος να μην επισκέπτεται τα εβραϊκά καταστήματα για μια μέρα ως ένδειξη διαμαρτυρίας στην «απαίσια εβραϊκή προπαγάνδα» του εξωτερικού.

Ακολούθησαν διατάξεις και νόμοι που περιόριζαν όλο και περισσότερο τα δικαιώματα των Εβραίων και τους υποβίβασαν σε πολίτες δεύτερης κατηγορίας. Για παράδειγμα δεν είχαν δικαίωμα να προσλαμβάνονται στο Δημόσιο και όσοι Εβραίοι εργάζονταν μέχρι τότε στο Δημόσιο απολύονταν. Σιγά σιγά έχασαν κάθε δικαίωμα, τις δουλειές τους και τις περιουσίες τους.

Με διαταγή του Χίτλερ δημιουργήθηκαν βίαια επεισόδια, με στόχο τις εβραϊκές κοινότητες και συναγωγές, οι οποίες και πυρπολήθηκαν σε ολόκληρη τη χώρα. Επίσημα, τα επεισόδια παρουσιάστηκαν ως «αυθόρμητο ξέσπασμα της λαϊκής οργής» κατά των Εβραίων. Μετά την έναρξη του πολέμου, το καθεστώς του Χίτλερ πέρασε από την εκτόπιση και την απέλαση των Εβραίων στην εξόντωσή τους. Το 1942 κατασκευάστηκαν στην κατεχόμενη Πολωνία στρατόπεδα εξόντωσης, όπως το Άουσβιτς και το Μαϊντανεκ. Αυτά εξυπηρετούσαν αποκλειστικά την επιστημονικά οργανωμένη μαζική δολοφονία Ρώσων, Πολωνών, αντιστασιακών κάθε εθνικότητας, Εβραίων, Γερμανών της αντιπολίτευσης και άλλων. Για όλα αυτά κάποιοι υποστηρικτές του Χίτλερ είπαν πως ήταν αθώος καθώς όλα αυτά δεν ήταν κάπου υπογεγραμμένα επίσημα από αυτόν. Και ας απειλούσε ότι με έναν πόλεμο θα καταστρέψει όλη την Εβραϊκή φυλή.

- Αντίθετα από την περίπτωση του Ολοκαυτώματος, η προσωπική ευθύνη του Αδόλφου Χίτλερ για τα εγκλήματα των ναζιστών, αποδεικνύεται με έγγραφα στην

πραγματοποίηση του «Προγράμματος T-4». Έτσι, έγινε δυνατή η δολοφονία, αποκαλούμενη κατ' ευφημισμόν ευθανασία, σωματικά ή πνευματικά αναπήρων.

Νευρολογικές κλινικές, νοσοκομεία και θεραπευτήρια μετατράπηκαν σε ιδρύματα εξόντωσης, τα αποκαλούμενα «Κέντρα Ευθανασίας». Μόνο στη Γερμανία, μέσα στα σύνορά της του 1939, δολοφονήθηκαν 190.000 άνθρωποι σε παρόμοια κέντρα και με διάφορους τρόπους: με δηλητηριώδη αέρια, με δηλητηρίαση, με φαρμακευτική αγωγή, με πυροβόλο όπλο ή αφέθηκαν να πεθάνουν από την πείνα. Μεταξύ άλλων, οι δολοφόνοι τους χρησιμοποίησαν μικρά κλειστά φορτηγά, των οποίων τα καυσαέρια (μονοξειδίο του άνθρακα) διοχετεύθηκαν στο ερμητικά κλειστό εσωτερικό τους. Αντιπρόσωποι των δύο μεγάλων εκκλησιών της Γερμανίας, , εναντιώθηκαν στις δολοφονίες αυτές, με αποτέλεσμα το «Πρόγραμμα T-4» να ανασταλεί επίσημα.

Με τα παραδείγματα αυτά παρατηρούμε ότι υπήρξε ένας ψυχοπαθής, που προσπαθούσε να υλοποιήσει κάθε παρανοϊκή του σκέψη. Όλα αυτά για να κρατήσει την εξουσία του και να τη στηρίξει σε ένα ιδεολογικό υπόβαθρο, βασισμένο στη προπαγάνδα, τη διαστρέβλωση της πραγματικότητας και την ωμή βία .

⁽²¹⁾⁽²²⁾ Isaacson Walter (2011), Steve Jobs, Η επίσημη αρθρογραφία

⁽²³⁾ J. Reid Meloy (1992), The Psychopathic Mind: Origins, Dynamics, and Treatment

Blumenthal Karen (2012) Steve jobs: The man who thought different

Carruthers Bob (2014) Visions of war- Private Hitler's War

Larson Lars (2015) Hitler's Swedes

Puckett_Dan J. (2014) In the Shadow of Hitler

Rees Laurence (2013) The Dark Charisma of Adolf Hitler

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

5.1 ΣΚΟΤΕΙΝΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΑΠΟΔΟΣΗ

Ο μακιαβελικός, ο νάρκισσος και το άτομο με αντικοινωνική διαταραχή προσωπικότητας παρουσιάζουν κάποιες ομοιότητες μεταξύ τους. Το προφανές είναι ότι το καθένα από αυτά τα πρόσωπα αποτελούν ξεχωριστά κομμάτια της έννοιας που εδώ και δεκαετίες οι ειδικοί περιγράφουν ως σκοτεινή προσωπικότητα ή σκοτεινή τριάδα χαρακτηριστικών προσωπικότητας.

Μοιράζονται επίσης και οι τρεις μια κοινή στρατηγική, την εκμετάλλευση των μελών της ομάδας που αναφέρονται και ανήκουν.

Η εργασιακή απόδοση είναι ένας από τους σημαντικότερους δείκτες, για την επιβίωση και ανάπτυξη μιας επιχείρησης. Οπότε ας εξετάσουμε την εργασιακή απόδοση κάθε διάστασης των σκοτεινών προσωπικοτήτων ξεχωριστά αλλά και σε σύγκριση μεταξύ τους.

Οι μακιαβελικοί επειδή δεν ενδιαφέρονται για τα συμφέροντα της εταιρείας που εργάζονται παρά μόνο για τα ατομικά τους συμφέροντα, αυτό συνεπάγεται χαμηλή εργασιακή απόδοση για την εταιρεία που εργάζονται.

Για τους ναρκισσιστές η σχέση με την εργασιακή απόδοση τείνει να είναι λιγότερο χαμηλή, σε σχέση με τους μακιαβελικούς. Αυτό συμβαίνει διότι οι ναρκισσιστές θέλουν να λαμβάνουν την αναγνώριση, την αποδοχή και το κύρος από τους άλλους. Ένας τρόπος να το πετύχουν είναι η εργασιακή τους απόδοση. Δεν σημαίνει βέβαια ότι πετυχαίνουν το μέγιστο της εργασιακής απόδοσης αλλά ότι αποδίδουν καλύτερα από τους μακιαβελικούς.

Για τους ψυχοπαθητικούς, η σχέση τους με την εργασιακή απόδοση είναι αρνητική. Είναι λογικό αν αναλογισθούμε ότι ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά τους, είναι η απόρριψη κάθε είδους κριτικής από τους ανώτερους τους. Ταιριάζει δηλαδή η σχέση εργασιακής απόδοσης μεταξύ μακιαβελικών και ψυχοπαθητικών⁽²⁴⁾.

5.2 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΕΡΕΥΝΑΣ

Στο ιδιαίτερα ανταγωνιστικό, οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον στο οποίο αναπτύσσονται οι επιχειρήσεις στις ημέρες μας , τα περιθώρια λανθασμένων αποφάσεων καθώς και χειρισμών στενεύουν. Οι σύγχρονοι managers από τη μια πλευρά έχουν να αντιμετωπίσουν τις δύσκολες οικονομικές συγκυρίες του εξωτερικού τους περιβάλλοντος (αύξηση ανεργίας , στενότητα των φυσικών πόρων , αυξανόμενος ανταγωνισμός τιμών , παγκοσμιοποίηση των αγορών ,σκληρός ανταγωνισμός μεταξύ εταιρειών του ίδιου κλάδου ,είσοδος νέων παικτών). Από την άλλη πλευρά, οι σύγχρονοι managers έχουν να αντιμετωπίσουν και τον υφιστάμενο ανταγωνισμό από το εσωτερικό τους περιβάλλον. Για παράδειγμα η τεράστια τεχνολογική πρόοδος των τελευταίων ετών δημιούργησε , νέες θέσεις εργασίας και κατήργησε παλαιές. Δημιουργήθηκαν σχετικά νέες επιστήμες (π.χ πληροφορική, κβαντική φυσική , νανοτεχνολογία , ρομποτική) οι οποίες με τη σειρά τους αναγκάζουν το σύγχρονο manager να εκπαιδεύεται δια βίου, ώστε να παραμένει ανταγωνιστικός.

Επίσης ο καταναλωτής ζητάει καλύτερα προϊόντα και υπηρεσίες από τις επιχειρήσεις, από τις οποίες απαιτεί να τα παράγουν με ποιοτικό τρόπο.

Το αποτέλεσμα όλων των προηγούμενων για την μοντέρνα επιχείρηση είναι να προσπαθεί να παράγει τα σωστά προϊόντα , στο σωστό χρόνο και με το σωστό τρόπο.

Έτσι μέγιστη σημασία για την μοντέρνα επιχείρηση έχει η εταιρική ευθύνη απέναντι στον καταναλωτή αλλά και στην κοινωνία που έχουν την ανάγκη άμεσα, για ποιοτικά προϊόντα.

Με όλες τις σχετικές αλλαγές που δημιουργήθηκαν στην αγορά, ο σύγχρονος manager νοιώθει διαρκώς το άγχος να μπορέσει να ανταπεξέλθει. Χρειάζεται να ανταπεξέλθει ,γιατί μόνο έτσι μπορεί να επιβιώσει και να εξελιχθεί.

Στο διαρκές άγχος του να τα καταφέρει, η εύκολη επιλογή είναι να χρησιμοποιήσει αθέμιτα μέσα, με γνώμονα την ηθική ,για να το πετύχει. Αυτός είναι ο τρόπος που χρησιμοποιούν τα άτομα με έντονα τα χαρακτηριστικά της σκοτεινής τριάδας στη προσωπικότητά τους. Εξαπατούν ,απειλούν , εκφοβίζουν , δολοπλοκούν , χειραγωγούν διότι αυτή είναι η ευκολότερη λύση και φέρνει το γρηγορότερο αποτέλεσμα.

Στο διαρκές άγχος που αντιμετωπίζουμε όλοι για να επιβιώσουμε συνήθως η εύκολη λύση είναι και η λιγότερο ενάρετη. Μπορεί ο σύγχρονος manager, να καταφέρει να γίνει ηγέτης μιας επιχείρησης , χωρίς να βρεθεί στο δίλημμα να φοροδιαφύγει , να εξαπατήσει , να καταστρέψει τους ανταγωνιστές του , να <<πειράξει>> τους ισολογισμούς του ;

Οι σκοτεινές προσωπικότητες φέρνουν αποτελέσματα με υποχθόνιους χειρισμούς και μάλιστα σύντομα, σε σχέση με έναν πραγματικά ενάρετο ηγέτη που ακολουθεί το δύσκολο δρόμο της διαρκούς βελτίωσης και απόκτησης γνώσης τηρώντας ηθικούς κανόνες και νόμους της κοινωνίας.

Οπότε μια πρόταση για περαιτέρω έρευνα θα ήταν “ Αποτελεσματική Ηγεσία σε συνδυασμό με Επιχειρηματικό Ήθος”.

Μια τέτοια ενδεχόμενη μελλοντική έρευνα απαιτεί φιλοσοφικό στοχασμό, σε συνδυασμό με σαφείς γνώσεις και έρευνα σε βάθος από διαφορετικά γνωστικά πεδία. Όπως γνώσεις σχετικές με τη διοίκηση επιχειρήσεων, τη ψυχολογία , τη κοινωνιολογία

(24) <http://tvxs.gr/news/egrapsan-eipan/skoteini-triada-kai-ergasiakes-symperifores-mia-geniki-theorisi-meros>

ΞΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Althusser Louis(2016), Machiavelli and us

Back, Schmukle, & Egloff (2010) Why are narcissists so charming at first sight? Decoding the narcissism-popularity link at zero acquaintance

Barrick & Mount (1991)The Big Five Personality Dimensions And Job Performance

Blumenthal Karen (2012) Steve jobs: The man who thought different

Brown M. & Treviño, L. K. (2006). Ethical leadership: A review and future directions. *Leadership Quarterly*

Brunell et al. (2008) Narcissistic CEOs and executive compensation

Carruthers Bob (2014) Visions of war- Private Hitler's War

Cerrnove D. & Lawrence P. (2013), Personality Theories

Christiansen N. &, Tett R.(2013) Handbook of Personality at Work

Cooke C.W (2012) Steve Jobs: Συνιδρυτής της Apple

Costa & McCrae (1992), An Introduction to the Five-Factor Model and Its Applications

DeArmitt Pleshette (2013) The Right to Narcissism.

Delaforce Patrick (2013) The invasion of Hitler's Third Reich

Dubrin Andrew J.(2012) Narcissism in the workplace

G.J Meyer (2013) The Borgia The Hidden History

Glenn Andrea & Raine Adrian (2014) Psychopathy

Gunnthorsdottir, A., McCabe, K., & Smith, V. (2002). Using the Machiavellianism instrument to predict trustworthiness in a bargaining game. *Journal of Economic Psychology*

Jerrold M. Post (2015) Narcissism and Politics: Dreams of Glory

J. Reid Meloy (1992),The Psychopathic Mind: Origins, Dynamics, and Treatment

Isaacson Walter (2011) Steve Jobs, Η επίσημη αρθρογραφία

Kiernan B. (2012) - Centuries of Genocide: Essays and Eyewitness

Larson Lars(2015) Hitler's Swedes

Laurence Rees(2013) The Dark Charisma of Adolf Hitler

Markon K. & Miller CJ (2011) The reliability and validity of discrete and continuous

McNab Andy & Dutton Kevin (2015) The Good Psychopath's Guide to Success

Paulhus & Williams (2002) The Dark Triad of personality: Narcissism, Machiavellianism, and psychopathy

Rees Laurence (2013) The Dark Charisma of Adolf Hitler

ΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

<http://www.economist.com/blogs/democracyinamerica/2012/05/personality-and-polarisation>

<http://www.kathimerini.gr/751320/article/politismos/vivlio/pare3hghmenos-alla--kai-yperektimhmenos>

<http://www.elsevier.com/locate/paid>

<http://wol.jw.org/el/wol/d/r11/lp-g/2003446>

<http://www.mixanitouxronou.gr>

<http://www.thetoc.gr/magazine/blantimir-poutin-i-mustiki-zwi-tou>

<http://www.newsbomb.gr/tags/tag/24385/poytin>

<http://allaboutstevejobs.com/>

<http://gawker.com/5847344/what-everyone-is-too-polite-to-say-about-steve-jobs>

<http://www.livescience.com/38933-steve-jobs-obsessive-compulsive-ocpd.html>

<https://hbr.org/2012/04/the-real-leadership-lessons-of-steve-jobs>

<http://www.protagon.gr/themata/flashback/oi-psyxopatheis-igetis-mas-44341211167>

<https://www.sansimera.gr/biographies/1326>

<http://pacific.jour.auth.gr/emmeis/?p=6730>

<http://www.ww2.gr/index.php?option=articles&id=725>

<http://www.georgakopoulos.org/work/reviews/steve-jobs->

<http://allaboutstevejobs.com/>

<http://digitalcommons.unl.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1103&context=managementfacpub>

<http://tvxs.gr/news/egrapsan-eipan/skoteini-triada-kai-ergasiakes-symperifores-mia-geniki-theorisi-meros>